

64

ABORJIN MASALLARI

DAISY BATES

SU
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Masalların Derlenişi ve <i>DAISY BATES</i> Hakkında	7
Masallar Hakkında..... <i>Barbara Ker Wilson</i>	15
Çevirmenin Önsözü	17
Meeka ve Ngangaru	
<i>Ay ve Güneş</i>	19
Mulgarguttuk ve Mardyet	
<i>Büyücü ve Ay'ın En Küçük Kızı</i>	21
Weeloo, Weeloo	
<i>Çulluklar</i>	24
Meeka, Ballagar ve Yonggar	
<i>Ay, Sansar ve Kanguru</i>	25
Meeka, Wata ve Kwetalbur	
<i>Ay, Kumru ve Atmaca</i>	27
Büyük Kalligooroo	
<i>Büyük Totem</i>	30
Jittijitti ve Yungar	
<i>Kuyruksallayan ve Kabile İnsanları</i>	32
Joongabilbil Ateşi Getirir	
<i>Kırmızı Kuyruklu Şahin Ateşi Getirir</i>	34
Irdibilyi, Wommainya ve Karder	
<i>Altair, Vega ve Delphinus (Kertenkele)</i>	36
Mooral ve Marjali	
<i>Siyah-Beyaz Martı ve Beyaz Martı</i>	41
Janga Yonggar ve Karnding	
<i>Hayalet Kanguru ve Çalı Fareleri</i>	44
Moolguroorung ve Banninhbooroo	
<i>Çekirge ve Avustralya Pitonu</i>	47
Woolgardain ve Koolarding	
<i>Kamçılı Yılan ve Mangrov Yılanı</i>	49

Yog, Gi
Yaşlı Ka
Malga
Malgar

Wanbe
Turna

Janga
Hayal

Warr
Avustr

Ngar
Haya

Wej,
Emu,

Ölü
Ölün

Blac
Blac

Kol
Kü

Wi
Em

Ng
D

L
K

L
L

y

7	Yog, Girrgirr ve Karrgain	
15	<i>Yaşlı Kadın, Doğan ve Mavi Güvercin</i>	51
17	Malgar ve Dwert	
	<i>Malgar ve Dingo</i>	53
19	Wanberr ve Jallingmur	
	<i>Turna ve Pelikan</i>	55
21	Janga Dwerda	
	<i>Hayalet Dingolar</i>	59
24	Warragunna, Jindabirrbirr ve Joogajooga	
	<i>Avustralya Şahini, Kuyruksallayan ve Kuzey Güvercini</i>	61
25	Ngarri Jandu ve Nimmamoo	
	<i>Hayalet Kadın ve İki Oğlan</i>	65
27	Wej, Jootetch ve Wardu	
	<i>Emu, Sansar ve Vombat</i>	68
30	Ölüm Giji	
	<i>Ölüm Mızrağı</i>	71
32	Bladwa ve Janga Woggal	
	<i>Bladwa ve Hayalet Yılan</i>	73
34	Kolguru ve Jindabirrbirr	
	<i>Küçük Güvercin ve Kuyruksallayan</i>	77
36	Winnini ve Kalbain	
	<i>Emu ve Güvercin</i>	80
1	Ngannamurra'nın Şarkısı	
	<i>Dağ Kuşunun Şarkısı</i>	82
4	Langoor ve Jalbu	
	<i>Keseli Sıçan ve Sansar</i>	84
7	Lengo ve Mandabulabula	
	<i>Deniz Adamı ve Oğlu</i>	85
	Walja ve Weeloo	
	<i>Avustralya Şahini ve Çulluk</i>	88

Wallee için Avlanan Jandular	
<i>Avcı Kadınlar</i>	91
Tembel Jandu Joord-Joord	
<i>Tembel Kadın Karabatak</i>	93
Ngannamurra, Milbarli ve Yoongga	
<i>Dağ Kuşu, Kısa Kuyruklu İguana ve Uzun Kuyruklu İguana</i>	95
Kweenda, Kwidderuk ve Wata	
<i>Bandikot (Büyük Avustralya Faresi), Şahin ve Kumru</i>	97
Ngalloogoo ve Koobijet	
<i>Beyaz Kakatu ile Ardiçkuşu</i>	101
Badhu-Wudha ve Kurulba	
<i>Sağlak ve Solak</i>	104
SÖZLÜK	107

DAISY BATES ve Masalların DerleniŖi Hakkında

Elli yıl önce, doğuyu batıya bağlayan büyük Trans-Avustralya Demiryolu hâlâ hayret uyandıran bir şeyken, tren, ıssız Nullarbor Düzlüğünün tozlu küçük bir kıyısında yakıt için dururdu. Beyazlar buraya Ooldea derlerdi. Bölgedeki kum tepeleri altında gizli bir yer altı gölünün Aborjince ismi Yooldil Gabbi'nin kısaltmasıydı bu. Göl, beyazlar gelmeden önce binlerce yıl temiz su kaynağı olarak kullanılmıştı.

Bu su sayesinde Yooldil Gabbi gözde bir toplanma yeri olmuştu. Aileler genç erkek çocuklarının erginleme törenlerinde toplanmak için yüzlerce mil yürürdü. Nullarbor Düzlüğünden olabildiğince sakınırlardı. Çünkü buranın, kalker mağaralarda yaşayan ve ılık kuzey rüzgârı estiğinde hava deliklerinden uluyan çok güçlü yılan Ganba'nın evi olduğuna inanılırdı.

Beyaz Büyükanneyi, Kabbarli'yi, Ooldea'da siyahilerle yaşamaya götüren olay, 1919'da yapılan son toplanmaydı. On altı yıl boyunca, küçük yalnız çadırı Aborjin kampı yanındaki kum tepelerinin üzerinde dalgalanırken görülebilirdi. Her gün, omuzlarında bir sılıkla taşıdığı kovalar dolusu su için bir buçuk mil yürürdü. Haftada iki kez treni karşılamak için peronda beklerdi. Bazen yanında Aborjin arkadaşları olurdu. Bazen de tren duruyorken önemli bir yolcuyla bir saatlik sohbet için yalnız bekliyor olurdu.

Yıllar geçtikçe, Kabbarli bu uzun yolculuğun önemli işaretlerinden biri oldu. Görünüşü hiç değişmedi. Küçük ve zayıf bedeni, büyük siyah şemsiyesinin gölgesi altında dimdik dururdu. Yazın da kışın da özel dikilmiş bir kıyafet giyerdi; boynu uzun ve bileklerine kadar uzanan bir gömlek, düğmeli botlar, beyaz eldivenler ve çenenin altından düzgünce bağlanmış yeşil ince tül den bir peçesi olan hasır bir şapka.

Beyaz insanlar onu Daisy Bates olarak biliyordu: Avustralya'nın batısında ve güneyinde Aborjinlerle yaşamayı seçmiş, İrlandalı, eğitimli bir hanımefendi. "Kara Çocuklar"ını,

onlara bu ismi vermişti, zamanla sevmiştir. Yaşlılar, körler ve öksüz siyahî çocuklarla özel olarak ilgileniyordu. Onlara geleneksel Avustralya ekmeği pişiriyor ve çayla yenen tatlandırılmış yulaf lapası yapıyordu. Bütün parasını onlara daha fazla yiyecek ve kıyafet satın almak için harcadı ve Ooldea'da yaşarken geçimini sağlamak için gazete makaleleri yazdı.

Kolay bir hayat seçmemiştir. Bu dönemde sekiz yıl süren bir kuraklık olmuştu; yere bir damla yağmur düşmemiştir. Av hayvanları azalmıştı ve Kabbarli kampın geri kalanı kadar aç ve susuzdu. Bazen sıcak o kadar etkiliydi ki, korunmak için bütün günü yatakta geçirmek zorunda kalıyordu. Bir keresinde trahoma hastalığına yakalandı ve görme yetisini körlük derecesinde yitirdi. Daha sonra, siyahî arkadaşlarının ateşte kızartıp ona yedirdiği kertenkele ve yılan için onlara müteşekkir kalmıştı.

Gelenekleri, yerel ağızları ve hepsinden öte Aborjin efsanelerini kayda geçirmeyi uğraş edinmişti. Bunlar nesilden nesile sözlü olarak aktarılmışlardı. Aborjinlerin yazılı tarihi olmadığı için, bu efsaneler bildikleri tek tarihleriydi. Onların güvenini kazanmak bir onur sayılıyordu. Bazı efsaneler sadece kabilenin erginlenmiş erkeklerine anlatılıyordu. Ama Kabbarli'nin hepsini dinlemesine izin veriliyordu; Aborjinlere gösterdiği cömertlik ve onu "kallower", büyücü kadın, sanmaları bunun sebeplerindendi.

Her gece, günün avı yakalandığında ve akşam yemeği yendiğinde, Kabbarli defterini ve kalemmini alıp aşağıya, Aborjin kampına gider, çadırının altında ateşin başına oturur ve çöl yıldızları altında yaşlı erkeklerin anlattığı hikâyeleri dinlerdi.

Bu, yaptığı işin en sevdiği kısmıydı. Hikâyeye anlatıcısı, hikâyenin bütün detaylarını hareketlere dökerdi. Eğer bir hayvan hakkında konuşuyorsa, dört ayak üzerinde dururdu. Eğer bir av sahnesi anlatıyorsa, avcıların avı izlerken yaptıkları gibi yerde sürünürdü. Kabbarli "parmağın seri fiskesi ve mızrağı saplarken gözlerdeki ışıltı" ile "hikâyeye anlatılırken,

insanoğlunun ilk davuluna, hazırlanmış bir tepecik üzerine vurulan kısa ağır sopalara eşlik eden şarkılar" üzerine yazdı.

Pek çok hikâye şu sözlerle başlardı: "Dhoogoorr zamanlarında"; tıpkı diğer hikâyelerin "Bir zamanlar" diye başlaması gibi. Aborjin tarihi, akıl almaz şeylerin gerçekleştiği Dhoogoorr veya Düşzamanı'na temellenmiştir. Ardından, inanışa göre, dünya şu an etrafımızda gördüğümüz canlılara benzer varlıklarla dolmuştur. Bu varlıklardan, Aborjin insanı evrilmiştir. Her topluluk ya da aile, kendi atası olan varlıkla yahut ağaç, bitki hatta soyut bir doğal nesneyle, akrabalık duygusunu korumuştur. O varlık, bir totem haline gelir ya da güneybatılı Bibbulmun kabilesinin adlandırdığı gibi, sonraki nesillerin "ağabeyi" olur.

Kabbarli bu efsanelerin önemini kavradı ve onları anlatıldığı gibi, kelimesi kelimesine kâğıda döktü. Hikâye anlatıcısı sözlerine ara verdiğinde, kâğıdı kalemi bıraktı ve hikâyenin tamamlanmasını bekledi. Bazen bu, günler hatta haftalarca sürerdi. Bazen de başka bir kamp ateşinin başında, başka bir anlatıcı aynı efsaneyi tamamlayabilirdi. Eğer not defteri yanında değilse zarfların arkasına ya da birkaç kâğıt parçasına yazardı bunları. Bir efsane tamamlanınca, İngiliz veya Avustralya gazetelerinden birine yollardı. Bu efsaneleri yeniden yazıyor olsa da, asıl kopyayı olduğu gibi muhafaza etmeye dikkat ederdi.

Yıllar içerisinde, Kabbarli'nin ünü arttı ve gazeteciler onunla söyleşi yapmak için kampına uğramaya başladı. Avustralya'da doğmadığını öğrendiler böylece. Açık teni, mavı gözleri ve özellikle de sesi, 1884'te İrlanda'dan ayrıldığından bu yana çok az değişmişti. Kızlık adı Daisy May O'Dwyer'de ve Roscrea kasabasının yanında küçük bir çiftlik olan Ballyerine'da doğmuştu. Doğumunda bir ölüm perisinin inlemiş olabileceğini iddia ederdi; çünkü doğumdan çok zaman geçmeden annesini kaybetmiş ve kardeşi Jim ile birlikte bir yükannesinin çiftliğine, Allie adında bir kadının bakımını gönderilmişti.

Daisy, Jim'le beraber, Allie'nin bahsettiği kahverengi derelerin yanında "bir yaprağın altında veya bir çiçeğin üstünde" görülebilen elleri aramak üzere Caraig ve Knockshegowra tepelerini keşfetti. İrlandalı yerlilerin çoğu gibi Allie de büyüye inanıyor ve kardeşlere "hayalet ve cadı ve lanet" hikâyeleri anlatıyordu. Sonrasında, Daisy bu basit folklorun Aborjinlerle pek çok ortak yönü olduğunu fark edecekti. İrlanda tepelerine sis çöktüğünde, Daisy ve Jim büyükannelerinin çiftliğine koşarlar ve onu ev için kumaş eğirdiği çıkırığın başında görünce kendilerini daha güvende hissederlerdi.

Zaman geçti. Bu erkek çocuğu görünümülü kız büyüdü ve Avustralya'ya tek başına gemi yolculuğunu göze alan ve orada John Bates adında genç bir sığır tüccarıyla evlenen bir hanımefendi oldu. On sekiz ay sonra, 1886'da oğlu Arnold Hamilton Bates, Yeni Güney Galler'de, Bathurts'te dünyaya geldi. John Bates sığır sürülerinin ardında koştururken, Daisy ve küçük oğlu farklı bölgelerin önde gelen çiftliklerini ziyaret ediyordu. Fakat bu yolculuklar pek çok tehlikeyi de beraberinde getiriyordu. Mesela bir dere taşığında, Daisy atını karşı kıyıya yüzdürmek zorunda kalıyordu.

Bu yolculukların birinde, Tazmanya'ya giderken, Daisy bir zamanlar adada yaşamış siyahî toplulukların trajik öyküsünü dinledi. Safkan Tazmanyalıların son kabilesi olan Truganini'nin kalıntıları, Hobart'taki bir müzede sergilenmekteydi.

Daisy'nin evliliği iyi gitmiyordu. Bir süreliğine Londra'da yaşadı. Ünlü editör W. T. Stead yönetiminde gazetecilik yaptı. 1889'da Almora adlı gemiyle Avustralya'ya, Perth bölgesine döndü. Yol arkadaşları arasında, Batı Avustralya bölgesindeki Aborjinlere yardım etmek için çalışan Perth piskopozu Matthew Gibney'in yanında görev yapan Katolik rahip Dean Martelli de vardı. Peder Mertelli kuzeybatı bölgesindeki Beagle Körfezi Trapisst misyonerliğinden bahsederken Daisy Truganini'nin trajik öyküsünü hatırladı. Peder Bates'e, sert görünebilmek için burunlarından hindi kemikleri geçiren ama aslında dün-

yanın en in
vahşi Aborj
lıkta nasıl d
duğunu öğ
bilmek için

Bir y
lışmaya ya
Martelli ile
grup Abor
tarlalardak
için "Ring
finda dön
kız karde
geri dönü

Be
kında ço
nün üzer
lemledi.
ya gider
haykıra
lerdi. N
mişti. M
ğızları
Perth'e
derlen
bunu
başla
edine
mak
ve ça

kad
hay
ma

yanın en incelikli insanları olan ve Mayaller olarak bilinen vahşi Aborjinler'in, Piskopoz Gibney'e pindanda, yani çalılıkta nasıl davrandığını anlattı. Daisy, projenin tehlikede olduğunu öğrendi; çünkü devletten 5000 poundluk fonu alabilmek için epey ilerleme kaydetmeleri gerekiyordu.

Bir yıl sonra Daisy projeyi kurtarmak için gereken çalışmaya yardım etmek için Piskopoz Gibney ve Başrahip Martelli ile birlikte Beagle Koyuna doğru yola çıkmıştı. Bir grup Aborjin kadınla kuyular kazdı, meyve ağaçları dikti ve tarlalardaki otları temizledi. Çalışırken onları mutlu etmek için "Ring-a-ring-a-rosey" ve "Burada karadut çalısının etrafında dönüyoruz" gibi oyunlar öğretti. Kadınlar ona, beyaz kız kardeş diye sesleniyordu. Proje kurtarılıp Daisy Perth'e geri dönünce, ardında pek çok Aborjin arkadaş bırakmıştı.

Beagle Koyu'nda, Aborjin gelenekleri ve bilgeliği hakkında çok şey öğrendi. Aborjinlerin, yaktıkları ateşin közünün üzerini kumla kapatarak onun üzerinde uyuduklarını gözlemledi. Onlarla iğnesiz arıları aramaya ve timsah yakalamaya giderdi. Ona, bir düşmanın yaklaştığını "Koree bilbil" diye haykırarak bildiren Windeegurdan, yani çulluktan bahsetmişlerdi. Ngargalulla, (hayalet çocuklar) efsanesini de orda dinlemişti. Misyonerliği yürüten Başrahip Nicholas, ona yerel ağızların ve efsanelerin kayıtlarını gösterdi. Daisy 1904'te Perth'e döndüğünde, Batı Avustralya Aborjinlerinin tarihini derleme işini yapmayı önerdi. Nüfus müdürü Malcolm Fraser bunu ondan rica etmişti. Eldeki kayıtlar üzerine çalışmaya başladı. Fakat çok geçmeden, Aborjinlerin kendisinden bilgi edinebilmek için Darling Range'de Maamba Reserve'de yaşamak için izin istedi. İzin verildi. Daisy polis korumasında geldi ve çadırını yerlilerin barakalarının karşısındaki köye kurdu.

Daisy Bates, gelişinden 1935'te Ooldea'dan ayrılışına kadar batı ve güney Avustralya'da Aborjin kamplarında çadır hayatı sürdürdü. Farklı grupların hızla yok olduğunu bildiğinden materyal toplamak için çok uzun mesafeler kat etti. Bir kere-

sinde 1908'de 70 köy dolaştı ve 5,400 mil yol gitti. 1910 yılında Cambridge Üniversitesi tarafından düzenlenen bilimlerde bir keşfe katılmak için seçildi. 1912'de, Eucla bölgesi için Aborjinlerin Onursal Koruyucusu ilan edildi. Yaptığı çalışmaların yayınlanmadı. Bu onda büyük bir hayal kırıklığı yaratmasına rağmen araştırmalarına devam etti. Çadırını Güney Avustralya sınırına taşıdı ve bir erginleme töreni için toplanan yüzden fazla Aborjinle tek başına yaşadı.

Eucla'da Bates'e, Aborjinlerin Zodyak gizemleri ve yıldız efsaneleri öğretildi. Bates, bir teleskop alır ve yıldızları kendi kendine incelerdi; ama en çok zevk aldığı şey, onların "ay bir insanken" yapılan Yaggin, yani Ay yoluna işaret edişini izlerken "Aborjinlerle birlikte çok uzun mesafeler kat etmek ve yıldızların muhteşem efsanelerini dinlemek"ti. Eucla'da da kutsal Aborjin totemlerinin koruyucusu yapılmıştı. Bu bir kadına verilen eşsiz bir onurdu.

Daisy Bates, 1914'te doğuya taşındı. Adelaide ve Melbourne'de yapılan bir bilim adamları kongresine katılmak için, deve faytonuyla Nullarbor Düzlüğü'nü geçti. Sonra savaş patlak verdi. Güney Avustralya'daki Aborjinlerin Koruyucusu yapılacağını umut ederek Fowler Körfezi'nde kamp kurdu. Yalata'daki Aborjin bölgelerinden 26 mil uzaklıkta bulunan Wirilya'da yaşayan bir grup yaşlı ve kör Aborjinin bakımını sağlamak için cüzi miktarda bir aylık almayı kabul etti. Resmî ataması yapılmamasına karşın ona Güney Avustralya'nın yanı sıra Batı Avustralya'nın da Sulh Hâkimi sorumluluğu verildi. Bu dönem onun Aborjinler tarafından Kabbarli diye tanınmaya başladığı zamandır; defterlerinde not aldığı gibi Kabbarli'nin ya da "Bilge Kadın"ın görevi, tartışmaları yatıştırıp kabile üyelerine öğütler vermektir. Demiryolu hattı boyunca gezinen yoksul küçük gruplar arasında ünü geniş çapta yayıldı. Giderek daha fazla aile kampa gelip "Kabbarli yemeği" sorar oldu.

Sonu
sında para
lerin ka
olarak gö
haberi on
makalele
gelenekl
detmeye
miş efs
Maamb
kampın
temsil
ları, de
I
Bates.
Bunda
sinde
gelen
Hill'
ralı
adın

bir
yur
için
dal
ye
ta

d
a
y

Sonuç olarak, Daisy Bates Birinci Dünya Savaşı sonrasında parasız kaldı. Birkaç ay boyunca, savaştan dönen askerlerin kaldığı Adelaide tepelerindeki barınağın başhemşiresi olarak görev yaptı. Ancak, Aborjinlerin Ooldea'da toplandıkları haberi onu kamp yaşamına geri döndürdü. Bu yüzden yerleşik makaleler yazmaya ve kendine verdiği göreve, Aborjinlerin geleneklerini, töresel bilgilerini, dilini ve efsanelerini kaydetmeye devam etti. Daha sonra, derlemesini oluşturan yetmiş efsanenin iki ana kaynağı olduğunu söyleyecekti: biri Maamba Bölgesi'nde yaşayan yerli halk; diğeri ise Ooelda'daki kampından geçen göçmen gezginler. Bunlar farklı grupları temsil ediyordu. Çoğunlukla soylarının son temsilcileri olmaları, derlemesini daha da değerli kılan bir unsurdur.

Daisy Bates'in yaşamını adadığı çalışması dikkat çekti. Bates, 1934 yılında İngiliz İmparatorluğu Rehberi yapıldı. Bundan bir yıl sonra, Avustralya gazetelerinde bir yazı dizisinde hayat hikâyesini anlatması için, Adelaide *Advertiser*'dan gelen teklifi kabul etti. Ünlü Avustralyalı yazar Ernestine Hill'in yardımıyla yazılan bu seri öyle başarılı oldu ki Londra yayıncı John Murray tarafından, *The Passing of Aborigines* adında bir kitap olarak yayınlandı.

1936 yılında Eyalet Hükümeti Daisy Bates'e Adelaide'da bir büro ve sekreterlik hizmeti sundu. Böylelikle, yıllar boyunca titizlikle korunan el yazması notları gelecek nesiller için kaydedilip listelenebildi. Aldığı düşük aylık Adelaide'da daha fazla kalmasını imkânsız hale getirdi; Murray Nehrinde yer alan Pyap'taki yeni bir kampa taşınıp gelişmeleri buradan takip etti.

1940'a gelindiğinde iş tamamlanmıştı; daktilo edilmiş doksan sayfa folyo, Kanberra Ulusal Kütüphanesi'nde yerini almıştı. Birkaç ay sonra 1941'de, Kabbarli bir kez daha kuze-ye doğru yola düştü. Bu kez demiryolu hattının kıyısında başka bir yere, Wynbring'e gidiyordu. Planı, bölgede sürüklenen dilenciler için bir merkez kurmaktı. Birkaç yaşlı Aborjin ar-

kadaşı ona katıldı. Bunları yaparken çoktan seksen yaşını
geçmişti. 1944'te sağlığı bozuldu. Port Augusta Hastanesi'ne
kaldırıldı ve yetersiz beslenme teşhisiyle tedavi altına alındı.

Bu yıllarda, derlediği efsaneler onun için çok büyük
önem arz ediyordu. Kendisi ölmeden önce efsanelerin yayınlan-
ması gerektiğini düşündüğünden kaygılanıyordu.

1945'te, arşivini kitaplaştırmak için Eyalet Edebiyat
Fonu'ndan ödenek aldı. Bu işi devam ettirebilmek için elinden
den gelenin en iyisini yaptı. Fakat, trahom hastalığından zayıflayan
düşen gözleri bu iş için yetersiz kaldı. Ernestine Hill bir kez
daha yardımına koştu. Ancak Daisy Bates artık çok yaşlı bir
kadındı. Yaşlılığının getirdiği sorunlar çok büyüktü. 1951'de
öldüğünde, efsaneler henüz yayınlanmamıştı. Arşivin daktilo-
loya çekilmiş bir kopyası Adelaide Üniversitesi'ne bağışlan-
mıştı. Bunu Daisy Bates'in biyografisi üzerine yaptığım bir
araştırma esnasında keşfettim. Sonrasında Barbara Ker Wilson,
küçük dinleyiciler ve okuyucuları düşünerek, arşiv üzerinde
birkaç ay çalıştı. Efsanelerin pek çoğu, yazılanların kayda
geçirildiği ilk haliyle duruyordu.

Sonuç olarak, Adelaide'de yaşayan Aborjin ressam Harold
Thomas tarafından resimlendirilen bu kitap çıktı ortaya. Ki-
tap, ıssız çöllerde, kamp ateşi başında "beyaz büyükanne"ye
anlatılan efsanelerin, ilk basımıdır. Çocuklar için yazılan bir
çimiyle ilk kez yayınlanması yerinde bir karar olmuştur. Bu
hayattayken, "En büyük sevgim çocuklarıdır" diyen Daisy
Bates'i çok memnun ederdi.

Elizabeth Salter
London 1971

Masallar Hakkında

Daisy Bates, Avustralya Aborjinlerinin folklorünü kırk yılı aşkın zamanda (1899'dan 1945'e kadar) derledi. Bu kitapta aktarılan masallar, onun bütün arşivinin sadece küçük bir kısmıdır.

Bütün eski inanç ve mitlerde olduğu gibi, bunlar da yalnız eğlenmek için anlatılan hikâyelerden çok daha fazlasını içerir. Bir halkın, Aborjin insanların, sözlü kültürünü temsil ederler; inançlarını, geleneklerini ve tarihini. Efsaneler, Avustralya'nın pek çok farklı bölgesinden gelir. Daisy Bates efsaneleri Batı Avustralya'nın güneybatısında, kuzeyde, merkezde ve Güney Avustralya'da, farklı Aborjin merkezlerinde kaydetmişti. Fakat kıtada Avrupalıların yerleşimi arttıkça ve Aborjin kabileleri dağılıp yok oldukça, pek çok efsanenin kaynağından çok uzaklara taşındığının farkındaydı. Bates, Aborjin kamplarında "hikâye anlatma saatlerinde ateşlerinin başında oturarak" yaşlı adamların efsanelerle eski bilgileri birbirine bağlayışını nasıl dinlediğini anlatır: "...teatral hareketleri aktarmak mümkün değil; parmakların anlamlı 'fiske'sini, ya da öyküye eşlik eden diğer özellikleri... mızrak saplanırken gözlerin ışıltısını, hikayedeki hayvanın, kuşun kumda bıraktığı el ya da ayak izleri... sadece hikaye anlatıcısını izleyenler bu teatral ifadeyi bütünüyle takdir edebilirler." Şu sözlerle devam eder: "Bu hikâyeler ve mitler, dedeleri ve babaları tarafından çocuklara anlatılır. Asırlardır babadan oğula ancak bu şekilde aktarılabilmişlerdir; bu geleneklerin anısını canlı tutmaya yardım edecek hiçbir yazılı kayıt, hatta bazı kabilelerde hiçbir sembol yoktur. Her şey sözlü kültürle aktarılır. Pek çok kabilede, bu sözlü kültürün koruyucularının hafızaları yanılıcı olduğu için ya da gençliklerinde dikkatsiz dinleyiciler oldukları için, yüzlerce yarım kalmış hikâye dinlemek zorunda kaldım. O kadar birbirinden kopuk ve dağınıktılar ki, onlara bir tutarlılık kazandırmak imkânsızdı."

Sonra ekler: "Bazı mitler uzun zaman aralıkları ve mesafeler sonrasında bir araya getirildi; başlangıcı bir kampta ve sonu yüzlerce mil ötede başka bir kampta... Pek çoğu... çok uzaklarda dinlenenlerle yakın benzerlikler gösteriyor."

Yeniden anlatmayı seçtiğim efsanelerin bazıları, ahlak ya da işlevsel özelliklere sahip; avlanma yasası gibi kabane geleneklerinin önemini belirtiyor ya da depresim ve sel gibi doğal felaketleri, insanların ateşi ilk kez nasıl kullandığını ya da sahilde yaşayan insanlarla iç bölgelerde yaşayan insanları neden farklı özelliklere sahip olduğunu açıklamaya çalışıyor. Bir kısmı güneş sistemiyle alakalı. Bazı efsaneler bütün bunları bir araya getiriyor. Efsaneler Yamminga, Dhoogoorr ya da Nyitting zamanlarına uzanıyor: Halkın Düşzamanı, ilk insanların dünyada yaşamaya başladığı ve Aborjin kabilelerinin totem ataları hayalet yılan, Avustralya kartalı, kanguru ve başka yaratıkların yeryüzünde gezindiği çok eski bir dönem. Efsanelerde çoğu kez insanlar, kuşlar, hayvanlar ve sürüngenler birbirine dönüşebiliyor. Bu, Aborjinin çevresiyle kurduğu sıra dışı bağı vurgular; bu bağ da onun çevresine olan göçebe bağımlılığından doğmuştur.

Bu efsanelerde yaklaşık iki yüz Aborjin kelimesi var. Kitaba bir sözlük eklenmedi, çünkü her sözcük açıklaması ile birlikte kullanıldı. Hepsi, Daisy Bates tarafından derlenen yöresel kelime hazinesinden alındı. Farklı bölgelerdeki efsaneler aynı sözcük için farklı biçimler kullanabilirler.

Bu folklor hazinesini keşfetmek büyüleyici bir işti. Bunlar, olağanüstü ve hayal gücü yüksek bir halkın kültürünü temsil eden harikulade masallardır.

Barbara Ker Wilson
Adelaide 1971

ÇEVİRMENİN ÖNSÖZÜ

Daisy Bates'in çölde, ateş başında kabilenin yaşlı hikâye anlatıcısından dinlediği ve derlediği masallar, ilk kez Barbara Ker Wilson tarafından kitaplaştırılmıştır. Wilson, masalları çocuk ve genç okuyucular için yeniden yazmıştır.

Bu kitapta anlatılan masallar Aborjinlerin Düşzamanı'na uzanır. Düşzamanı, ruhani totem varlıkların yaratılışa biçim verdiği, ilk insanların yeryüzünde ortaya çıktığı ve insanların totem atalarının yeryüzünde bulunduğu kutsal bir dönemdir. Düşzamanı, Aborjin dilinde Yamminga, Dhoogoorr ya da Nyitting zamanları olarak kullanılır. Yamminga zamanlarından, insanların ölümü henüz bilmediği zaman olarak bahsedilir. Nyitting zamanlarını, insanların ateşi henüz kullanamadığı ve bu yüzden soğuktan titreyip eti çiğ yedikleri çok soğuk bir dönem olarak anlatır. Bu zamanlar, insanların ateşi kullanmaya başladığı, ölümle tanıştığı, av yasaları gibi toplumsal yasalarının belirlendiği ya da evrenin bugünkü görünümüne kavuştuğu zamanlardır. Bu dönem, Aborjinlerin yaşam biçimlerinin temelini oluşturur. Aborjinlerin zaman anlayışı, modern uygarlığın linear zaman anlayışından çok farklıdır. Bazı Aborjin yerlileri yaratılış zamanını "Düşleme" olarak nitelendirirler. Bir Aborjin, totemi kanguru ise kanguruyu düşlediğini söyleyebilir. Aborjinler, her insanın gerçekte ebediyen "Düşleme"de var olduğuna inanırlar. Varlığın bu sonsuz kısmı, bireylerin bir anne aracılığıyla hayata gelmesinden önce de "Düşleme"de vardır; ölümden sonra da var olmaya devam edecektir.

Efsanelerde hayvanlar, bitkiler ve insanlar birbirlerine dönüşebilmektedir. Aborjinler insanlar, hayvanlar ve bitkiler var olmadan önce onların ruhlarının var olduğuna inanırlar. Bu ruhlar, fiziksel bir varlığa sahip olacaklarını bilirler ve zamanı geldiğinde bitki ve hayvan ve son olarak da insan formuna sahip olurlar. Aborjinler doğayla, onu koruyan bir ilişki içindedirler. Masalların birinde anlatıldığı gibi: Totemleri kanguru olan bir kabile, totem hayvanıyla alay edilmesini ve yavru kanguruların öldürülmesini yasaklar. Öyle ki, kendi çocukları bile bu kutsal yasayı çiğnedikleri için ölümle cezalandırılırlar. Yasayı devam ettirerek, yemeyi en çok sevdikleri hayvan olan totemlerinin, kanguruların, türünü tehlikeye girmekten korurlar; bununla ilgili kutsal yasalar düzenlerler. Anlatılan efsaneler, Aborjinlerin evren algısını biçimlendirir ve onların deneyimlerine anlam kazandırır. Bir Aborjin, çevresinde Düşzamanı'nda oluşmuş, hikâyelerle dolu bir doğa görür.

Çeviri sürecinde, Avustralya'ya özgü hayvan ve bitki isimlerinin orijinal halini korumaya çalıştık. Orijinal metinde geçen Aborjin kelimelerini olduğu gibi kullandık ve açıklamasını parantez içinde verdik. Bunun yanında, hem metnin akıcılığını arttırmak hem de yok olmaya yüz tutmuş Aborjin sözcüklerini bir arada sunmak için kitabın sonuna bir sözlük eklemeyi uygun bulduk.

Gülsima Eryılmaz

Meeka ve Ngangaru Ay ve Güneş

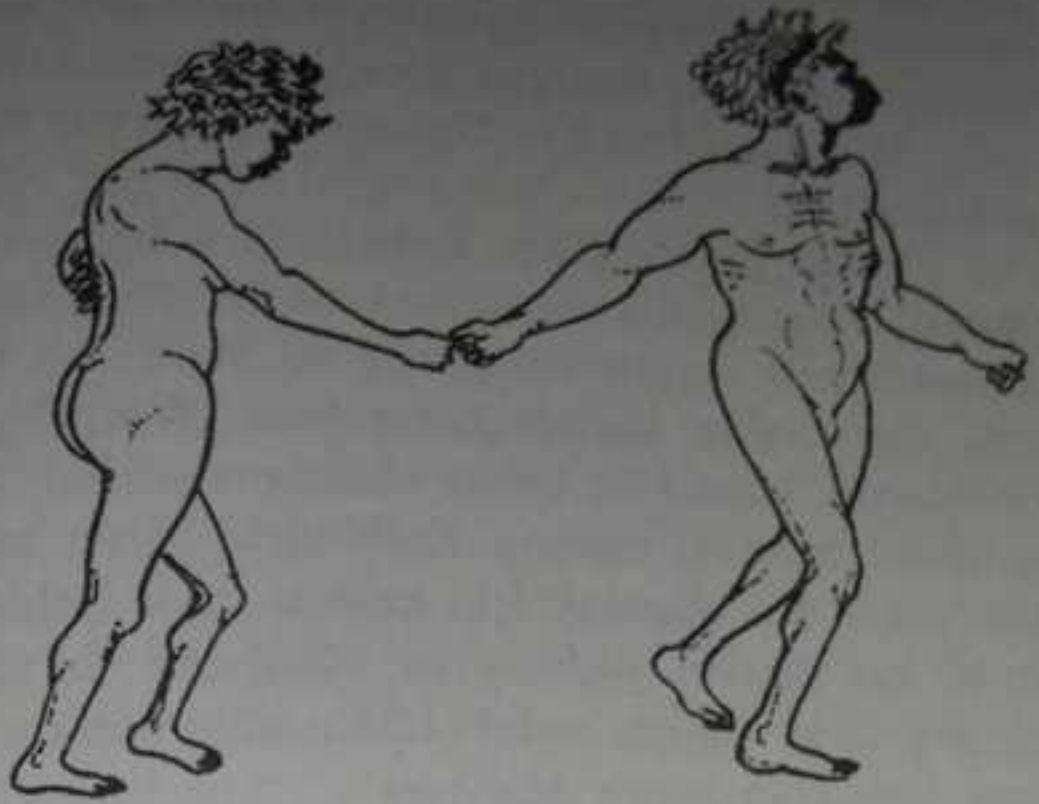
Çok eskiden Nyitting (buz soğuşu) zamanlarında, Ay Meeka, Güneş Ngangaru'nun kocasıymış. Kızları, oğulları ve avcı köpeği sürüsüyle birlikte Ay'ın battığı yer olan Meeka Darrbi'de bir mağarada yaşarlarmış.

Meeka günlerini avlanarak ve dünyayı dolanarak geçirmiş. Bazen uzun süre, Meeka Darrbi'de yaşadığı mağaradan uzak kalmış. Büyük köpek sürüsünü yanına almış. Köpekler onun kanguruları ve valabileri (küçük kanguru) etle geçirmesine yardım edermiş. Eve, Meeka Darrbi'ye geldiğinde, etleri karısı Ngangaru ve çocukları için mağaraya bırakmış. Meeka, evden uzaktayken ne zaman yağmur yağacağını hep bilirmiş. Yağmur başlamadan önce kendine bir malga (ağaç dallarından barınak) yaparmış. Yoongar (İnsanlar) gökyüzüne bakıp ayın etrafında bir hale görünce, "Yağmur geliyor. Bakın, Meeka barınak yapıyor." dermiş.

Yeryüzündeki kadınlar, eğer gökyüzündeki Meeka'ya bakarlarsa, isteseler de istemeseler de Meeka'nın onlara çocuklar vereceğini bilirmiş. Çocuk doğurmak istemeyen kadınlar, gözlerini Ay'a dikmekten kaçınırmış.

Güneş Ngangaru her gün bitki toplamaya çıkarmış. Genellikle kökler ve küçük taneli meyveler toplarmış. Bazen iguanalar ve başka küçük hayvanlar da bulurmuş. Yiyecekleri eve, Meeka Darrbi'deki mağarasına kanguru derisinden çantasında taşımış. Eğer çok yiyecek toplamışsa, kanguru derisinden pelerinini de çıkarıp ağır yükünü taşımak için kullanırmış.

İşte burada anlatılacak olanlar Ay Meeka'nın demma goomber dedelerimiz (büyük büyük) zamanında söylenmiş masal ve efsaneleridir.

The Mulgarguttuk ve Mardyet Büyücü ve Ay'ın En Küçük Kızı

Ay Meeka ve Güneş Ngangaru'nun kızları, annelerinin onlara topladığı moolaitch (karınca yumurtaları) ile beslenmiş. Ngangaru her gün, yaşadıkları mağaradan wanna (kazma çubuğu) ile çıkar kızlarının sevdiği yiyeceği aramaya koyulmuş. Meeka Darrbi'ye döndüğünde kızları tik-tik-tik ve you-you-you diye sesler çıkararak karınca yumurtaları topluyor olurmuş.

İşte o çok eski zamanlarda insanların arasında güçlü bir Mulgarguttuk (büyücü) yaşamış. Ngangaru'nun kızları karınca yumurtaları toplarken, o tik-tik-tik ve you-you-you seslerini duyar, ne olduğunu merak edermiş. Bir gün bir şahine dönüşmüş ve uzun bir ağaca konmuş. Buradan gökyüzüne bakabiliyor ve kızları harıl harıl karınca yumurtaları toplarken görebiliyormuş. Çalışırken bir taraftan da konuşan kızları bir süre gözetleyerek dinlemiş. Sonra kendi kendine: "Ada Mardyet olan kızı kendime alacağım" demiş.

Mardyet, Meeka ve Ngangaru'nun ikinci kızlarıymış ve çok güzelmiş.

Mulgarguttuk şahin kanatlarını açmış ve karınca yumurtaları toplayan kızların ortasına konmuş. Onların arasındayken tekrar insana dönüşmüş ve Mardyet'i kavrayıp onu ağaç dallarından yaptığı barınağına götürmüştü. Mardyet'in kulaklarına, başına ve bütün vücuduna şiddetli mulgar (gökgürültüsü büyü) yapmış. Kalbindeki bütün kanı emmiş ve taze, temiz kan yapmak için kalbini suyla doldurmuş. Sonra büyük bir duman yapmış ve Mardyet'i dumanın ortasına koymuş; ta ki duman ondaki bütün kötü kokuyu alana kadar. Bunu yaptıktan sonra Mardyet'e: "Şimdi sen benim korda (eş) ve ben seni hep koruyacağım" demiş.

Mardyet annesini, babasını, kız kardeşlerini ve erkek kardeşlerini özliyormuş. Onu alıp uzaklara, insanların diyarına götüren bu güçlü büyücüyü önceleri pek sevmemiş. Meeka Darbi'ye geri dönmek istemiş. Ama Mulgarguttuk, kendisinden kaçmasın diye onu hep izlemiş. Uyuduğunda, Mulgarguttuk Mardyet'in her yerine mulgar (şiddetli gökgürültüsü büyü) yapmış. Uyandığında, dolaşabilsin diye mulgarı kaldırmış üstünden. Ama onun Meeka Darbi'ye gitmesine izin vermemiş.

Güneş Ngangaru artık kızını geri istiyormuş. Meeka'ya "Mardyet burrong korda" (Adam, kızımı geri getir) demiş. Ama Meeka çok korkakmış ve güçlü büyücü Mulgarguttuk'la dövüşecek cesareti yokmuş.

Bunun üzerine Ngangaru Mardyet'i kocası Mulgarguttuk'un barınağında ziyaret etmiş. Mardyet'in ne kadar tumbul olduğunu gördüğünde ise Mulgarguttuk'un kızına çok iyi baktığını ve onu çok iyi beslediğini anlamış. O zaman Mulgarguttuk'a "Sen artık kızım Mardyet'in kocasısın, o da senin karın. Yaşadığımız yer de sizin diyarınızdır. Birlikte olmanızdan çok memnunum" demiş.

Zaman içinde Mardyet Mulgarguttuk'la mutlu olmuş ve bir daha ondan kaçmaya çalışmamış.

Weeloo, Weeloo Çulluklar

Çok ama çok uzun zaman önce bir gün, Ngangaru her zamanki gibi kanguru kürkünden pelerinine sarınmış ve kanguru derisinden çantasıyla yiyecek toplamaya çıkmış. Şanslıymış, kazmasıyla akasya ağaçlarının köklerinin etrafını kazmış ve kocası Meeka'nın sevdiği bir sürü bardı (küçük, tombul, beyaz kurtçuklar) bulmuş. Meeka onları bazen çiğ yermiş. Bazen de Ngangaru onları ateşten deştiği sıcak küllerde yavaşça çevirerek kocası için pişirmiş. Çantasını bardıyla doldurmuş ve çocuklarının onu beklediği evine, Meeka Darbi'ye getirmiş.

Ngangaru mağaraya girerken ona "Bugün neler buldun?" diye sormuşlar.

"Bir sürü güzel, tombul, beyaz kurtçuk buldum." demiş.

Çocuklar tombul beyaz kurtçukları babaları Meeka'nın sevdiği kadar severmiş ve annelerinden birazını almalarına müsaade etmesini istemişler. Ama Ngangaru, bütün kurtçukları Meeka için saklamak istemiş ve onların almasına izin vermemiş. En küçük ikisi dışında bütün çocuklar Ngangaru'nun onlara kurtçuk vermemekte kararlı olduğunu ve istemeye devam etmenin bir işe yaramayacağını kabul etmişler. Ama iki küçük çocuk kurtçuk için bağrıışmaya devam etmişler. "Biraz kurtçuk ver bize, biraz kurtçuk ver bize!" diye cırlak sesleriyle bağırıp durmuşlar.

Sonunda Ngangaru çok kızmış. "Sizi kafalarınızdan bağlayacağım ve babanız yesin diye sizi de pişireceğim." demiş öfkeli sesiyle.

İki küçük çocuk bu sözleri duyunca o kadar çok korkmuş ki annelerinden kaçıp doğruca mağaradan dışarı çıkmışlar. Koşarlarken iki kahverengi kuşa dönüşmüşler. Minicik kolları tüylenmeye başlamış ve kanatlara dönüşmüş. Ayakları yerden kesilmiş ve uçmaya başlamışlar. "Weeloo weeloo, weeloo!" diye ağlamışlar, uzaklara uçarken, "Weeloo weeloo, weeloo!". İşte, Weeloo (çulluk) adını böyle almış.

Meeka, Ballagar ve Yonggar

Ay, Sansar ve Kanguru

Meeka, Meeka Darrbi'deki mağarasından yola çıktığında canının istediği yere gidermiş. Sık sık insanlarla konuşur, sohbet edermiş. Henüz ölümün yeryüzünde yaşayan kadın ve erkeklere gelmediği çok eski zamanlarda bir gün, dünyanın etrafını dolaşırken Meeka, Sansar Ballagar'a rastlamış ve onunla konuşmuş:

"Ben öldüğümde" demiş Meeka, "hep geri gelirim ve yeryüzünde yaşayan kadın ve erkekler öldüğünde, onlar da geri gelecek."

Ama sansar Ballagar, Meeka'ya inanmamış. "Hayır" demiş, "yanlış düşünüyorsun. Öldüğümüzde ve gömüldüğümüzde sonsuza dek yeraltında kalırız."

"Bekleyin!" demiş Meeka. Hepiniz yine geleceksiniz; tıpkı bir tırnağın yavaş yavaş çıkarak görünmesi misali, benim gökyüzünde yeniden belirmem gibi. Siz de topraktaki kemiklerinizden yeniden biteceksiniz."

Sansar Ballagar hâlâ Meeka'ya inanmıyormuş. "Biliyorum, yanılıyorsun" demiş huysuz bir sesle.

Bunun üzerine Meeka öfkelenmiş ve baltasını sansar Ballagar'ın kafasına savurmuş. Sansar Ballagar baltadan kendini kurtarmış ve ondan kaçmak için bir kaya deliğine doğru koşmuş. Meeka peşinden koşmuş ama Sansar Ballagar deliğe girmeyi başarmış. Burada Meeka onu takip edememiş. O kadar öfkelenmiş ki baltasıyla kayaya bütün gücüyle vurmuş ve kayayı tam ortasından ikiye ayırmış.

Yine bir gün Meeka, yeryüzünün sakinlerinden Kanguru Yonggar'a rastlamış ve oturup onunla ölüm hakkında konuşmaya başlamış.

Meeka çok hızlı konuşurmuş ama Kanguru yavaş konuşurmuş.

"Öldüğünde sana ne olur?" diye sormuş Meeka Kanguru'ya hızlıca.

Ama Kanguru bu soruya cevap vermeden önce öldüğünde Meeka'ya ne olduğunu duymak istemiş. Yavaşça "Nyinduk wong, nyinduk wong (sen söyle, sen söyle)" demiş. Ağzını buruşturmuş ve peş peşe tükürmüştü. Başını bir o tarafa bir bu tarafa çevirmiş ve Meeka'nın ölünce kendisine ne olduğunu söylemesini beklerken biraz ot yemiştir.

Ama Meeka çok kurnazmış ve soruya ondan önce cevap vermek istememiştir. Bu yüzden hızlıca: "Nyinduk wong, nyinduk wong" demiştir ve Kanguruyu neşelendirmek için gıdıklamaya başlamıştır. Kanguru gıdıklanmaktan hoşlanırmış, gülümsemeye ve kahkaha atmaya başlamıştır. Sonunda yavaşça: "Öldüğümde murra murrana (hiçbir yere, hiçbir yere) giderim; yerde yatarken kemiklerim beyaza döner, üstünde otlar biter ve onları kaplar." demiştir. Bunun üzerine Meeka yüksek sesle uzun uzun gülmüş ve öyle hızlı söylemiş ki kelimeler birbirine karışmıştır: "Birbirung guttuk ngain wernyin warinyin, wernyin warinyin, wernyin warinyin, Barramurning'nyin (Ölürüm, ölürüm, yine dirilirim, ölürüm, ölürüm, yine dirilirim; ölürüm ve yine dirilirim ve eve, kendi diyarım Barramurning'e giderim.)" demiştir.

Eğer Kanguru önce konuşmasaymış, bütün kabileler, tıpkı Ay Meeka gibi öldükten sonra yine geri gelebilecekti.

Meeka, Wata ve Kwetalbur
Ay, Kumru ve Atmaca

Nyitting zamanında (çok eskiden, çok soğuk zamanlarda) Meeka dışında hiç kimsenin ateşi yokmuş. Yeryüzünde yaşayan herkes pişirecek ateşleri olmadığı için etlerini ve sebzelerini çiğ yer; ısınacak ateşleri olmadığı için tir tir titirmiş. Meeka ateşi kendine saklar, kimselere vermezmiş. Ateşi kuyruğunda saklı tutarmış. Kumru Wata ve Atmaca Kwetalbur amca ve kuzenmiş. Bir gün oturup konuşmuşlar ve

kendilerinin ve halklarının soğuga ve titremeye daha fazla dayanamayacağına karar vermişler.

"Ateşi Meeka'dan almalıyız" demiş Kumru. Yaşadığı mağaraya gitmeli ve ateşi ondan almalıyız. Biliyorum, onun kuyruğunda saklıyor."

Atmaca amcasıyla gitmeyi kabul etmiş ve birlikte Meeka'nın yaşadığı barınağına doğru yola çıkmışlar. Fakat yolda Kumru çok hastalanmış. Yere uzanıp acısından bütün gün "m-m-m" diye inlemiş. Atmaca yanına oturunca Kumru hemen kanatlarını çırpmaya başlamış. Atmaca bunu görünce ayağa fırlayıp "Beebara beebara" diye haykırarak ve Kumru kısa sürede iyileşmiş. Artık yolculuklarına devam edebilirmiş.

Meeka barınağının önünde oturuyormuş. Kumru ve Atmaca yerde yavaşça sürünerek Meeka'ya yaklaşmışlar. Sonunda Kumru ileri atılmış, çabucak Meeka'nın kuyruğundan ateşi kapmış ve Atmaca'yla beraber kaçmışlar. Meeka ayağa fırlamış ve ateşini geri almak için Kumru'yu yakalamaya çalışmış; ama Kumru çok hızlı koşuyormuş. Koşarken Kumru, küçük büyük yanından geçtiği bütün ağaçları ateşle tutuşturmuş; ağaçlar kısa zaman içinde yanan meşalelere dönmüş. Kırdaki yaşayan insanlar yanan ağaçları görünce sevinçle haykırarak: "Bakın! Bakın! Kumru ve Atmaca bize ateşi getirdi! Artık hiç üşümeyeceğiz!"

Kumru, kırdaki yaşayan insanlar ne zaman isterse dallarından ateş alabilsin diye she-oak (Avustralya'da Casuarina cinsinden bir ağaç), jamwood (Avustralya'da kahverengi bir tür ağaç) ve blackboy (uzun ince yaprakları olan, ota benzeyen bir tür Avustralya ağacı) ağaçlarına ateş bırakmış. Yükseklerde süzülen Kartal Walja kırlar boyunca yanan ateşleri görmüş ve, "ateşi ve dumanı gördüğüm için çok goort gwab (sevinçli) hissediyorum" demiş.

Ama Meeka hâlâ, kaçarken kırdaki yaşayan insanlara ateş dağıtan Kumru ve Atmaca'yı kovalıyormuş.

"Bana
rum, üşüyo
insanlardan
Yeryüzünü
Tufanın, Ku
yormuş. An
çok yüksek
söndüreme
ği hiçbir şe
Yery
ları eti, top
lerde üşün
manın yük
söylerniş
manına ba
Me
sonra bir
onları her

“Bana ateşimi geri verin!” diye bağınyormuş. “Üşüyorum, üşüyorum!” Meeka çok sinirliymiş ve kırdada yaşayan insanlardan ateşini geri alabilmek için kurnaz bir plan kurmuş. Yeryüzünü kaplayan, deniz kadar büyük bir tufan getirmiş. Tufanın, Kumru’nun yaktığı bütün ateşleri söndürmesini umuyormuş. Ama Kumru çok akıllıymış; ağaçlardaki ateşini yerden çok yüksekte tutmuş, böylece su yeryüzüne yayılınca ateşleri söndürememiş. Sular geri çekilmiş ve Meeka’nın yapabileceği hiçbir şey kalmamış.

Yeryüzününün sakinleri artık mutluymuş; çünkü avladıkları eti, topladıkları sebzeleri pişirebiliyor ve soğuk mevsimlerde üşümüyorlarmış. Kadınlar her gün ateş yakıp mavi dumanın yükseldiğini görünce, Kumru ve Atmaca adına şarkılar söylermiş: “Kumru ve Atmaca’nın bize getirdiği ateşin dumanına bakın, ateşin dumanına bakın!”

Meeka, Kumru ve Atmaca kendisinden ateşini aldıktan sonra bir daha kuyruğunda ateş saklamamış. O günden sonra onları her gördüğünde huysuz huysuz tıslar ve ıslık çalarmış.

Büyük Kalligooroo

Büyük Totem

Çok eskiden Dhoogoor zamanlarında (Düş Zamanı) bir kalligooroo (totem) varmış. Bu totem o kadar büyükmüş ki, yeryüzünden gökyüzüne uzanıyormuş. O çok eski günlerde womba ve jandu (erkekler ve kadınlar), bu büyük totemin yeryüzü ülkesi ve gökyüzü ülkesi arasında bir yol olarak kullanıyormuş. Çünkü o günlerde erkekler ve kadınlar sonsuzadək yaşarmış ve eğer yeryüzünde olmaktan yorulurlarsa, Kalbuda (gökyüzü ülkesi) bir süre yaşamak için gidip totem yolu boyunca yürürlermiş. Sonra, ne zaman isterlerse yeryüzüne dönebilirlermiş. Totem yolu her gün yeryüzü ve gökyüzü arasında yolculuk yapanlarla dolup taşarmış. Her iki ülkede de bol bol yiyecek varmış; hiç kimse wallee ve mai (et ve sebze) için kavga etmezmiş. Herkes için bolca yiyecek varmış ve hiç kimse aç kalmazmış.

Yeryüzünün altında bir üçüncü ülke daha varmış: Jimbin. Henüz doğmamış bütün bebek ruhlar bu ülkede yaşarmış ve doğumları sadece yeryüzünde gerçekleşebilirmiş. Ama doğduktan ve ilk gülümsemeye sıradan çocuklar olduktan hemen sonra, anneleriyle totem yolundan gökyüzüne ve tekrar yeryüzüne gidip gelirlermiş.

Bir gün, bir grup kadın gökyüzü ülkesine gitmeye karar vermiş. Fakat çocukları toplayıp yola koyulduklarında vakit geç olmuş. Onlar henüz totem yolunun yarısındayken gece, karanlığı ve soğuğu beraberinde getirmiş.

"Burada bir ateş yakacağız" demişler "ve güneşin tekrar uyandığı yeni güne kadar burada dinleneceğiz."

Hava çok soğukmuş ve çok sayıda kadın ve çocuk varmış. Isınmak için o kadar büyük bir ateş yakmışlar ki ateş onlar uyurken bile sönmemiş; yanmış, yanmış, yanmış. Sonunda doğruca totem'e gelmiş ve totem'i yakmış. Böylece yeryüzünden gökyüzüne ve gökyüzünden yeryüzüne giden yolda kocaman bir gedik açılmış.

Çocuklar ve kadınlar uyanıp neler olduğunu gördüklerinde korkunç bir feryatla ağlayıp inlemişler. Çünkü hiçbir şeyin yeryüzünden gökyüzüne uzanan yolda açılan boşluğa köprü olamayacağını biliyorlarmış. Gökyüzü ülkesindekiler artık sonsuza dek gökyüzü ülkesinde kalmak zorundaymış ve yeryüzü ülkesindekiler hiçbir zaman gökyüzü ülkesindeki dostlarına katılamayacaklarmış.

Ateşi yakan kadınlar çocuklarıyla birlikte yeryüzü ülkesine dönmüşler. Neler olduğunu kocalarına anlattıklarında, erkekler bir kurul toplamış ve "Büyük totemi yakanlar kadınlardı. Kadınlar bir daha asla annelerinin yok ettiği yola bakmamalı. Büyük totem gökyüzünde görüldüğünde büyük bir ateş de yakmamalılar. Çünkü o zaman bütün Kalbu womba (gökyüzünde kalan erkekler) ateşi görür. Bu yüzden sinirlenebilir ve yolu yaktıkları için kadınlarımıza yukarıdan ağır bir ceza gönderebilirler" demişler.

O günden sonra, yeryüzünde yaşayan insanlar gökyüzündeki büyük totemi kadınlardan sır gibi saklamış. Kadınların gökyüzünde büyük totem'in olduğu yere bakmaları yasaklanmış. "Ngai-u-nongu, ee-lung (Bakarım, ölürüm)" derlermiş gözlerini gökyüzünden çevirerek. Çünkü büyük totemin yanmasından sonra ölüm ilk kez yeryüzündeki erkeklerin ve kadınların kapısını çalmış.

Eğer kadınlar yeryüzüyle gökyüzü arasındaki totem yolunu yakmasaymış, onların halkı ölümü hiç tatmayacakmış.

Jittijitti ve Yungar

Kuyruksallayan ve Kabile İnsanları

Çok eskiden Dhoogoorr (Düş zamanı) zamanlarında deniz yokmuş; sadece su birikintileri ve bataklıklar varmış. Kuyruksallayan Jittijitti güzel, sulak bir yerde yaşıyormuş ve orada yemek için bir sürü güzel şey bulabiliyormuş: meyveler, tatlı su balıkları, kökler ve tatlı bal. Birgün, kuzeye uzun bir yolculuğa çıkmış. Evinden çok uzaklara gitmiş. Uzun süre geri dönmemiş ve o uzaktayken, bir grup yungar (kabile insanları), Jittijitti'nin olduğunu bildikleri halde gelip onun topraklarına yerleşmişler. Kendilerine barınaklar kurup ateş yakmışlar. Jittijitti'nin güzel yiyeceklerini, meyvelerini, tatlı su balıklarını, köklerini ve tatlı balını yiyerek semizleşmişler ve güçlü olmuşlar.

B
neye de
nağını
döndü
pişirmi
le insa
tikleri
kadar
Onlar
gitmiş
tam or
Jittijit
toprak
kabile
olan
rakta
sular
lar ve
çağla
olmu

Birgün bu yabancılar kuzeye bakmış ve Jittijitti'nin güneye doğru geri gelmekte olduğunu görmüşler.

"Kalleepgur (bu topraklarda hakkıyla ocağını ve barınağını kuran) geri geliyor," demişler.

Bunun üzerine yabancılar, Jittijitti kendi yerine geri döndüğünde onu yatıştırmak için gidip güzel balıklar tutmuş, pişirmiş ve bunları Jittijitti'ye sunmuşlar. Ama Jittijitti bu kabile insanlarına ona sormadan kendi topraklarına gelip yerleştikleri ve sanki kendi topraklarıymış gibi kullandıkları için o kadar kızgınmış ki pişirdikleri balıklara elini bile sürmemiş. Onlarla konuşmamış ve balıkların tutulduğu su birikintisine gitmiş. Orada büyük zıpkınını almış eline ve su birikintisinin tam ortasına, en dibe çakmış. Sonra suyu çepeçevre sıçratmış. Jittijitti sıçrattıkça sular giderek yükselmiş ve sonunda bütün toprakları kaplayıp onun topraklarına tecavüz eden bütün kabile üyelerini hoşmuş. Sonra Jittijitti'nin iyi bir arkadaşı olan Yılan Woggal toprak altından çıkıp iri gövdesiyle toprakta oyuklar açmış. Jittijitti'nin mızrağıyla sıçrattığı bütün sular bu oyuklara dökülmüş ve onları doldurmuş. İşte, ırmaklar ve dereler böyle oluşmuş. Irmaklar ve dereler gürül gürül çağlayan suları yerin en ucuna taşımış ve burada sular deniz olmuş.

İşte, deniz böyle oluşmuş.

Joongabilbil Ateşi Getir

Kırmızı Kuyruklu Şahin Ateşi Getirir

Nyitting zamanlarında (çok eskiden, çok soğuk zamanlarda) Kırmızı Kuyruklu Şahin Joongabilbil bir sahil adamıymış ve kanatlarını çırparak ateş yakabiliyormuş. O günlerde başka hiç kimse ateş yakamıyormuş. Bütün insanlar soğuk mevsimlerde tir tir titrer ve pişiremedikleri için eti çiğ yerlermiş.

Bütün womba (o zamanlarda yaşayan insanlar), Joongabilbil'in gökyüzünde çok yükseklere uçup otları ateşe vermek için birden yere inerken çıkardığı kanat seslerini duymuş: Kart-gart, kart-gart, kart-gart. Ateş henüz yanıyorken, insanlar ateşi yakalamak için hücum edermiş. Ama her seferinde ateş onlar ulaşamadan sönermiş.

Joongabilbil defalarca ateşini otlara bırakmış ve insanlar her seferinde onu yakalamak için koşmuşlar; ama ateş hep onlar ulaşamadan sönmüş.

Birgün Joongabilbil büyük bir marr-ju (yayılan çalı ateşi) yakmış ve olacakları izlemek için bir ağacın tepesine gitmiş. İnsanlar bu büyük ateşi gördüklerinde, hep yaptıkları gibi yakalamak için dışarı fırlamışlar; fakat bu büyük çalı ateşi bile onlar gelmeden sönmüş. Joongabilbil ağacın tepesinden aşağıya bakmış. İnsanların soğuk havada nasıl tir tir titrediklerini görmüş ve onlara sormuş: "Sizin ateşiniz nerede? Neden kendiniz için ateş yakmıyorsunuz?"

"Biz ateş yakamıyoruz" demiş insanlar. "Nasıl yapıldığını bilmiyoruz. İşte bu yüzden titriyor ve eti çiğ yiyoruz."

Bunu duyunca Joongabilbil üzerinde oturduğu ağacın birkaç dalını kırmış ve insanlara vermiş. Sonra ağacı ateşe vermiş. Böylece insanlar ellerindeki dalları ateşe tutmuş ve henüz yanıyorken dalları götürmüştü. Kendi yerlerine gittiklerinde ısınabilmiş ve etleri pişirebilmişler.

Joongabilbil onları izlemiş ve artık titremediklerini görmüş. Pişirdikleri etlerin güzel kokusu burnuna geliyormuş. Sonra demiş ki: "Ağaçlara her zaman ateş bırakacağım; böylece hiçbir zaman titremek ve etleri çiğ yemek zorunda kalmayacaksınız." Sandal ağacına, paperbark ağacına, mangrov ağacına, blackboy ağacına ve daha başka bir sürü ağaca ateş bırakmış. İnsanlara bu ağaçlardan dallar kopararak nasıl tutuşturacaklarını ve dalları fırl fırl döndürerek ateşi nasıl canlandıracaklarını göstermiş. O zamandan beri, insanlar Kırmızı Kuyruklu Şahin Joongabilbil'in onlara verdiği ateşi korumuş.

zaman-
hil ada-
O gün-
insanlar
eti çiğ

Irdibilyi, Wommainya ve Karder

Altair, Vega ve Delphinus (Kertenkele)

Yamminga zamanlarında, adı Irdibilyi olan bir kadın kocası Wommainya ve iki oğluyla, Güney Denizi'nin yanındaki Ngaiyenup denen yerde yaşamış. Kertenkele Karder, Irdibilyi'nin erkek kardeşiymiş. Wommainya'nın kampında oturmuş ve Wommainya ile Irdibilyi ona yiyecek verirmiş. Karder tembelenmiş, yavaş hareket eden bir adammış. Wommainya'yla avlanmaya hiç gitmez, bütün gün ateşin başında uzanmaktan çok keyif almış. Wommainya, onun hep et ve sebze yediğini ve beslendiğini görmüş; ancak Karder onun kayınbiraderiymiş ve kayınbiraderler birbirini beslemeli ve asla kavga etmemelermiş. Kabilenin yasası böyleymiş.

Wommainya özellikle Irdibilyi'nin ağaç köklerini kazarak çıkardığı iri, lezzetli beyaz kurtçukları yemeye bayılmış. Irdibilyi her gün yiyecek toplamaya çıktığında, Wommainya'nın hoşuna gitsin diye, bunlardan eve birkaç tane getirmeye çalışmış. Beyaz kurtçuk bulmak oldukça zormuş. Bu yüzden onları Wommainya için saklar ve iki oğlunun ya da kardeşi Karder'in dokunmasına izin vermezmiş. Onları kendisi de yemezmiş.

İki küçük çocuk anneleri yiyecek toplamaya giderken ona eşlik ederlermiş; çünkü babalarıyla ava gitmek için henüz çok küçüklermiş. Dayıları Karder'in birgün ateş başında otururken onlara yonttuğu ucu sivri küçük downk (sopalar) taşırlarmış yanlarında. Irdibilyi kökler, meyveler ve sakız toplarken ve Wommainya'nın çok sevdiği tombul beyaz kurtçuklardan bulmak için kazmasıyla ağaç köklerini kazarken, çocuklar bal karninaları bulmak için toprağı kazıyor ve buldukları her şeyi yiyorlarmış. Ama durmadan aç olduklarını söylüyorlarmış.

Birgün Irdibilyi, Wommainya'ya biraz tombul beyaz kurtçuk bulmak için çok uzaklara gitmiş. Çünkü beyaz kurtçukların nadir olduğu zamanlarmış. Sonunda birkaç tane bulmuş ve kabuktan kepeğine koymuş. Sonra çocuklara artık eve dönme vaktinin geldiğini söylemiş. Yolda giderken çocuklar bağırmağa başlamış: "Bize izin ver, biraz kurtçuk alalım! Bize biraz kurtçuk ver, çok açız!"

"Hayır," demiş Irdibilyi onlara.

"Kurtçuklar babanızın."

Çocuklar durmadan bağırıyormuş ve yürürken annelerine vuruyorlarmış. Eve gittiklerinde bile hâlâ bağırıyorlarmış: "Bize biraz kurtçuk ver! Bize biraz kurtçuk ver!"

"Hayır," demiş Irdibilyi yine. "Kurtçuklar babanızın." Sonra sinirlenerek "Eğer o kadar çok istiyorsanız gidin, kendi kurtçuğunuzu kendiniz bulun!" demiş.

Ocak ateşinde yemeği hazırlamaya koyulmuş ve sonunda çocuklar kurtçuk için ağlamayı kesince rahatlamış. Sebzeler hazır olunca çocuklarına seslenmiş; fakat hiç ses yokmuş. Tekrar

tekrar çağırması onları ve her yerde aramış; ama hiçbir yerde izlerini bulamamış. Bunun üzerine Irdibilyi kardeşi Karder'i çağırması.

"Kardeşim, git ve yeğenlerini eve getir," demiş. "Benim sözümü ciddiye aldılar ve kurtçuk aramaya gittiler."

Karder ateşin başında uyuyormuş. Yemek zamanına kadar kalkmayı düşünmüyormuş. Gönülsüzce ayağa kalkması ve yeğenlerini aramak için yola düşmüş. Ama uzağa gidip yeğenlerini arayamayacak kadar tembelmiş. Biraz yürüdükten sonra geri dönmüş ve eve gelmiş. "Onları göremiyorum" demiş Irdibilyi'ye, yine ateşin başına otururken. "Kaygılanma, birazdan geri gelirler. Umarım av dönüşü babalarına rastlamışlardır" demiş.

Fakat Irdibilyi onun sözleriyle yatışmamış. Çok korkuyormuş. Çocukların asla kendi başlarına kamptan uzağa gönderilmemesi gerektiğinin önemli bir yasa olduğunu biliyormuş. Ama kendi kurtçuklarını bulmalarını söylediğinde onları kendisi uzağa göndermiş. Çocukların başına gelebileceklerden çok korkuyormuş. Neler olduğunu anladığında Wommainya'nın duyacağı öfkeden de çok korkuyormuş.

Çok geçmeden Wommainya mızrakla öldürdüğü bir valabiyi (küçük kanguru) omzunda taşıyarak eve dönmüş. "Çocuklar nerede?" diye sormuş hemen.

Irdibilyi ona çocukların kurtçuk için nasıl ağladığını ve kendisinin onlara hiçbirini vermediğini, bunun yerine gidip kendi kurtçuklarını bulmalarını söylediğini anlatmış. "Ama böyle gideceklerini tahmin etmemiştim!" diye keder ve korku içinde ağlamış. Sonra Wommainya'ya Karder'i onları bulması için gönderdiğini anlatmış.

Wommainya çok öfkelenmiş. Kampın etrafındaki bütün izlere bakmış ve çok geçmeden fark etmiş ki Karder iki çocuğu aramak için sadece çalılara doğru kısacık bir yol gitmiş. Ama birbirleriyle kavga etmemeleri gerektiğinden Karder'e mızrağı saplamamak için kendini tutmuş. Oğullarını bulmak

için yola düşmüş. Uzun bir yol gitmiş. İzleri takip ederek yürümüş, yürümüş ve sonunda Ngai-yenup suyuna gelmiş. Orada, gölün ortasında, sadece kafaları suyun üstünde olan iki oğlunu görmüş. Wommainya uzun sakalını onlara doğru uzatmış. "Yakalayın, yakalayın, ben sizi dışarı çekeceğim!" demiş oğullarına.

Çocuklar babalarının sakalını yakalamış ve Wommainya onları var gücüyle çekmiş. Fakat su çocukları gölün dibine doğru çekişirmiş ve sakala tutunmaya devam edememişler.

"Yakalayın! Yakalayın!" diye bağırmış çaresizlikten deliye dönmüş bir halde. Fakat birkaç dakika içinde çocuklar suyun dibine batmış ve boğulmuşlar.

Wommainya keder ve kızgınlıktan sakalını alıp ağzına sokmuş, çiğnemiş ve öfkeyle yine dışarı tükürmüş. Irdibilyi ve Karder'in onu beklediği kampa keder ve öfkeyle sakalını bir ısırıp bir dışarı tükürerek geri dönmüş.

Irdibilyi onu yalnız dönerken görünce çocuklarının öldüğünü ve onları kampın dışına kendi başlarına gönderdiği için kendisinin de öldürüleceğini anlamış. Wommainya hızla Irdibilyi'nin yanına koşmuş ve ona yaklaşınca mızrağını kalbinin ortasına saplamış ve kadın ölmüş.

Wommainya Karder'e mızrağı saplayamazmış, çünkü o kayınbiraderiymiş. Ama ona şöyle demiş: "Sen iki yeğenini gerektiği gibi arayıp eve sağ salim getiremeyecek kadar tembeldin. Şimdi kız kardeşinin yanı başında oturabilirsin." Irdibilyi'nin ölü bedeninin uzandığı yeri göstermiş. "Ben, kendi için avlanamayan, kendi yeğenlerine koruyucu olamayacak kadar tembel bir adamın yanımda oturmasını istemiyorum. Tembel adamlar diğer erkeklerle değil kadınlarla oturmalılar." demiş.

Kısa bir süre sonra Wommainya boğulan iki oğlunun kederinden ölmüş. Şimdi hepsi yukarda, gökyüzündeler: Wommainya, Irdibilyi, Karder ve iki çocuk. Yıldızlı gecelerde Wommainya, diğer ismiyle Vega, uzun sakalını iki oğluna,

Lyra'daki Vega'nın güneyindeki iki yıldız uzatır durur. Güneydoğuya doğru uzakta, Altair olarak bilinen Irdibilyi, ölüm mızrağı kalbinin iki tarafından dışarı çıkmış bir halde oturur. Karder de oradadır. Tembel olduğu, kendi için avlanmadığı ve iki yeğenini gerektiği gibi aramaya zahmet bile etmediği için, gökyüzünde kızkardeşi Irdibilyi'nin yanında oturmak zorundadır. Kendisi sıska, küçük ve zayıftır. Sürekli ağlar çünkü hep kızkardeşinin yanında oturmak zorundadır. Irdibilyi'ye baktığında onun gözlerinde parlayan öfkeyi görür ve çocuklarının boğulduğu gölde sonsuza dek bekleyen Wommainya'nın uzaklardan gelen kederli haykırışını duyar.

Mooral ve Marjali

Siyah-Beyaz Martı ve Beyaz Martı

Yamminga zamanlarında, siyah beyaz Martı Moor al ve beyaz Martı Marjali insanmış. Moor al, kuzeyden, Joongabbu'dan; Marjali, güneyden, Yalmbain'den geliyormuş.

Bir keresinde tesadüfen beraber kuzeye yolculuk etmişler ve yolda giderken yemek için avlanmışlar. Koorili ağacından yapılmış lanjileriyle (bumerang) iki langoor (keseli sıçan) öldürmüşler. Gün ortasında serin gölgesi olan ağaçların yanına gelmişler. Marjali Moor al'a: "Joong-goo wan-birdim" (Ateş yakalım) demiş.

Mooral kaşlarını çatmış ve sert bir şekilde "Nooroo kanno birdim janna jeera ngang-ga" (Ateş yakacağım ama kendi dilimi konuşacağım) demiş.

Bu aksi cevabın sebebi şuymuş: Marjali'nin ateş için kullandığı kelime 'joong-goo' güneyli halk tarafından kullanılmıyormuş fakat Moor'al'in kuzeyli halkı ateş için 'nooroo' kelimesini kullanıyormuş. Bütün insanlar kendi dillerini sever ve onun diğer bütün dillerden üstün olduğunu düşünürmüş. Marjali'nin halkı ve Moor'al'in halkı birbirlerinin konuşmalarını alaycı kahkahalarla taklit edermiş.

Mooral, avladıkları iki sıçanı pişirmek için ateşi yakarken, kendi dilinin seslerinden ne kadar çok hoşlandığını Marjali'ye göstermek için sürekli kendi kendine konuşuyormuş: "ateş yakacağım ama kendi dilimi konuşacağım."

Sıçanlar pişirilip yendikten sonra, Moor'al ve Marjali, ateşin sıcak küllerinin yanına uzanmış ve uyumuşlar. Çok geçmeden uyanıyor ve her zamanki gibi avlanarak kuzeye doğru yolculuğa devam ediyorlarmış. Weera-gin-marri'de yeni bir kamp kurmak için oturmuşlar. Marjali bir kez daha Moor'al'a seslenmiş: "Joong-goo wan-birdim (ateş yak)."

Bu kez Moor'al çok sinirlenmiş. "Ben senin gibi konuşmak istemiyorum! Nooroo yakacağım, joong-goo değil. Ateş için doğru kelime nooroo!" Marjali'yle dövüşmek için ayağa kalkmış, fakat Marjali Moor'al'la dövüşmeye hazır değilmiş. Yere uzanmış ve sanki Moor'al'ın öfke dolu sözlerini duymamış gibi davranmış.

Moor'al bir kez daha, kendi kendine kendi dilinde konuşarak ateş yakmış. "Nooroo için temiz bir yer bulacağım" demiş "ve nooroo için kuru dallar bulacağım; nooroomdan sıcak küller yapacağım." Ayrıca nooroo kelimesini her kullandığında sesini yükseltiyormuş. Marjali'nin kalkıp dövüşmesini umuyormuş. Ama Marjali gözlerini kapatıp ve uyuyor nûmarası yapıyormuş.

Böylelikle yemeklerini yiyip uyumuşlar. Sonra kalkıp Jeeriba-Ngarrin'e kadar gitmişler. Burada kamplarını kurarken Marjali yine Moorall'a seslenmiş: "Joong-goo wan-birdim (Ateşi yak)." Fakat bu kez bir defa söylemekle yetinmemiş; bir şarkı gibi durmadan tekrarlamış. Çünkü şimdi Moorall'la dövüşmeye hazırmış.

"Böyle konuşma!" diye haykırmış Moorall. "Kendi ülkeneye, güneye git! Sürekli joong-goo joong-goo duymak istemiyorum!" Bir kadın gibi "Joong-goo, joong-goo!" diye çığırarak Marjali'nin konuşmasıyla dalga geçmiş.

Marjali, Moorall'ın konuşmasıyla dalga geçtiğini duyunca çok sinirlenmiş: "Sen iyi bir adam değilsin. Benimle dalga geçiyorsun." demiş.

Marjali'yi sonunda kızdırmaktan hoşnut olan Moorall yüksek sesle kahkaha atmış. "Ben kuzeyliyim ve sen güneylisin. Biz kuzeyliler sizden çok daha iyiyiz. Daha iyi dövüşürüz ve bir kadın gibi konuşmayız." demiş. Yine tiz bir sesle "Joong-goo wan-birdim, joong-goo wan-birdim!" diye şarkı söyleyerek Marjali'yle dalga geçmiş.

Marjali bunun üzerine korkunç bir öfkeyle ayağa fırlamış. "Sen reerr-ga (kömür) süreceksin, ben de karrr-mul (beyaz kil) ve dövüşeceğiz.

Böylece Moorall kendini ateşten aldığı kömürlerle kaplamış ve Marjali yerdeki bir delikten beyaz kil çıkarmış. Koorili ağacından yapılmış bumeranglarını alıp birbirleriyle dövüşmüşler. Moorall iyi dövüşemeyecek kadar sinirliymiş ve Marjali pek çok kez vurmuş ona. Her darbeden sonra "Yiraa! Yiraa!" diye bağıırıyormuş.

Birbirleriyle dövüşürken Moorall ve Marjali kuşa dönüşmüşler. Marjali'nin tüyleri beyazmış, fakat Moorall'ın tüylerinde biraz kömür varmış. Marjali uzaklara uçarken, tıpkı Moorall'a vurduğunda yaptığı gibi "Yiraa! Yiraa!" diye bağıırmış. Şimdi, siyah-beyaz Martı Moorall kuzeyde yaşar ve beyaz Martı Marjali güneyde, kendi ülkesinde yaşar.

Janga Yonggar ve Karnding Hayalet Kanguru ve Çalı Fareleri

Yamminga zamanlarında (Düşzamanı) yaşayan bir yungar (o günlerde yaşayan insanlar) güney-batıda Downing zamanlarında büyük bir kamp kurmuşlar. Burası çok güzel bir yermiş. Tüm insanlar ve araziyi beraber kullandıkları hayvanlarla kamp için bol su ve yiyecek varmış.

O zamanlar bütün bu insanlar, büyük bir Janga Yonggar (hayalet kanguru) tarafından korunurmuş. Hayalet kangurunun hemen yakında bir mağarada yaşarmış ve kabilenin kadınlarının, erkeklerinin ve çocuklarının yasalara uyup uymadığını denetlermiş. Kabilenin özel et yiyeceği kanguruymuş; çünkü hayalet kanguru onların büyük biraderi ve totemiymiş. Kabilenin erkekleri avlanma yasalarına uyar ve sadece yetişkin kanguruları yemeleri gerektiğini bilirlermiş. Çünkü küçük kangurular onların çocukları gibiymiş. Eğer küçük kanguruları yerlerse, hayalet kanguru ellerindeki bütün kanguru etini alarak onları cezalandırır. İnsanların uyması gereken başka bir yasa daha varmış; hiçbir zaman kanguruyla dalga geçmemeli ve onu sekerek giderken ya da zıplarken taklit etmemelilermiş.

Kabilenin avcıları eve her gün et getirirmiş: Hindiler, sıçanlar, kangurular ve daha başka hayvanlar... Kadınlar da her gün kökler, kurtçuklar, meyveler ve kertenkeleler toplamış. Kampta bir sürü çocuk varmış. Kızlar kadınlarla yiyecek toplamaya çıkarmış; kadınlar da onlara kazmalarıyla kökleri, kurtçukları ve küçük hayvanları nasıl bulacaklarını gösterirmiş. Oğlanlar ise avcılarla kısa yolculuklara çıkar ve avı nasıl takip edeceklerini ve mızrağı nasıl kullanacaklarını; bumerangi ve av bıçağını nasıl fırlatacaklarını öğrenirlermiş. Ama avcılar uzun yola çıktıklarında oğlanlar kampta kalırmış. Kampta onlara demmangur (av ve toplayıcılık günleri çoktan geride kalmış yaşlı kadın ve erkekler) bakarmış.

Bir gün avcılar kamptan çok uzaklara gitmek için hazırlanmışlar. Oğlanlara yaşlılarla kalmaları gerektiğini söylemişler. "Kamptan uzaklaşmayın" diye uyarmışlar onları. "Ocak ateşinin etrafında oynamakla yetinin; çünkü yaşlı insanlar sizi çalılara kadar takip edip getiremezler."

Kızlar, erkek çocukların bütün gün oynayabildikleri için şanslı olduklarını düşünürlermiş; kendileri her zamanki gibi yiyecek toplamaya çıkmışlar.

Avcılar yola koyulmuş. Oğlanlar kamptan biraz uzağa kadar onları takip etmiş ama hemen yaşlıların yanına geri dönmeleri söylenmiş. Kampa geri dönerlerken içlerinden biri "Bakın! Karnding (çalı fareleri) izleri. Haydi, onlar kanguruymuş gibi davranalım, onları avlayalım ve etlerini pişirelim." demiş.

Oğlanların hepsi bunun iyi bir fikir olduğunu düşünmüş; hayalet kangurunun, kanguruyla dalga geçilmesini ve oyunlarda kullanılmasını yasaklayan yarasını unutmuşlar. Böylece av oyununu oynamışlar. Yavru sıçanların yuvasını bulmuşlar ve sert kamaşları saplayarak öldürmüşler. Sonra da tıpkı avcılarının kanguruları eve getirirken yaptığı gibi ölü sıçanları sırtlarında taşıyarak kampa getirmişler. Ocak ateşine yaklaştıklarında, yaşlılar çocukların sıçanları kanguru yerine koyduklarını görmüş. "Kendi et yiyeceğinizle dalga geçmeyin." demişler. "Yasak." Ama oğlanlar buna gülmüş ve oyunlarına devam etmişler. Tıpkı avcılarının yaptığı gibi küçük sıçanları pişirip aralarında bölüşmüşler. Kendi paylarına düşeni yemişler ve sanki büyük bir ziyafet çekmiş gibi karınlarını dışarı çıkarmışlar. Sonra da uyumak için uzanmışlar.

Bu arada yavrularına yiyecek bulmak için yuvalarından uzağa giden yetişkin sıçanlar geri döndüklerinde yavrularını yuvalarında bulamamışlar. Onları çağırıp durmuşlar ama yavrulardan hiç cevap gelmemiş. Etrafa bakınmışlar ve oğlanların ayak izlerini görmüşler. Ağlaya ağlaya izleri takip etmişler. Sonunda oğlanların yavrularını pişirip yedikleri yere ulaşmışlar; fakat yavrularından geriye sadece kemikleri kalmış.

“Oğlanlar bebeklerimizi öldürüp yediler ve onlar kanguruymuş gibi davrandılar!” diye feryat etmiş sıçanlar. “Hayalet kanguruyla alay ettiler. Haydi, mağarasına gidelim ve olanları ona anlatalım.”

Yetişkin sıçanlar, üzgün ve kederli, ağlaya inleye hayalet kangurunun yaşadığı mağaraya gitmişler. Hayalet kanguru ne olduğunu anlamak için dışarı çıkmış. Oğlanların oynadığı oyunu duyunca çok sinirlenmiş. Bir aşağı bir yukarı yürütüp durmuş. Oğlanlar onunla alay ettikleri için öfkesinden sakalları ısırtıyor ve yine dışarı tükürüyormuş. Sonra demiş ki: “Oğlanları cezalandıramam; çünkü babaları biraderlerim ve onlar benim kendi çocuklarım. Ama Janga Woggal’a (hayalet yılan) gideceğim ve olanları anlatacağım. Oğlanları o cezalandırır.”

Böylece hayalet kanguru, hayalet yılanla gitmiş ve şöyle demiş: “Oğlanları sen cezalandırmalısın. Çünkü benimle alay etmemeliler. Eğer cezalandırılmazlarsa, insanlar zaman içinde av yasalarına uymayı bırakacak.”

Hayalet yılan, hayalet kangurunun öfkesini paylaşmış ve oğlanları cezalandırmaya söz vermiş. Hayalet kanguru ve kederli sıçanlarla insanların kampına gitmiş. Hayalet yılan tam orada kampın altındaki toprakları kocaman sırtıyla kaldırmış ve yaşlılarla çocukların oturduğu bütün barınakları darmadağın etmiş. Her yer altüst olmuş. Sonra da hayalet yılan eskiden kampın olduğu yerde büyük bir göl yapmış ve bütün insanlar boğulmuş. Hayalet yılan oğlanları boğmuş, çünkü onlar kabilenin yasasını çiğnemişler; yaşlıları da boğmuş, çünkü onlar da yasayı iyice öğretmemişler. İşte, Dowingerup Gabbi (Güney-batı Suyu) böyle ortaya çıkmış. Bugün hâlâ oradadır ve Bannister Gölü diye bilinir.

Şimdilerde, insanlar, Güney-Batı Suyu’nun yanına oturduğunda suyun içine bakarlarsa eğer, çok derinlerde ağaçların, çalılıkların ve çocukları hayalet yılanla alay eden insanların barınaklarının silüetlerini görebilirler.

Moolguroorung ve Banningbooroo Çekirge ve Avustralya Pitonu

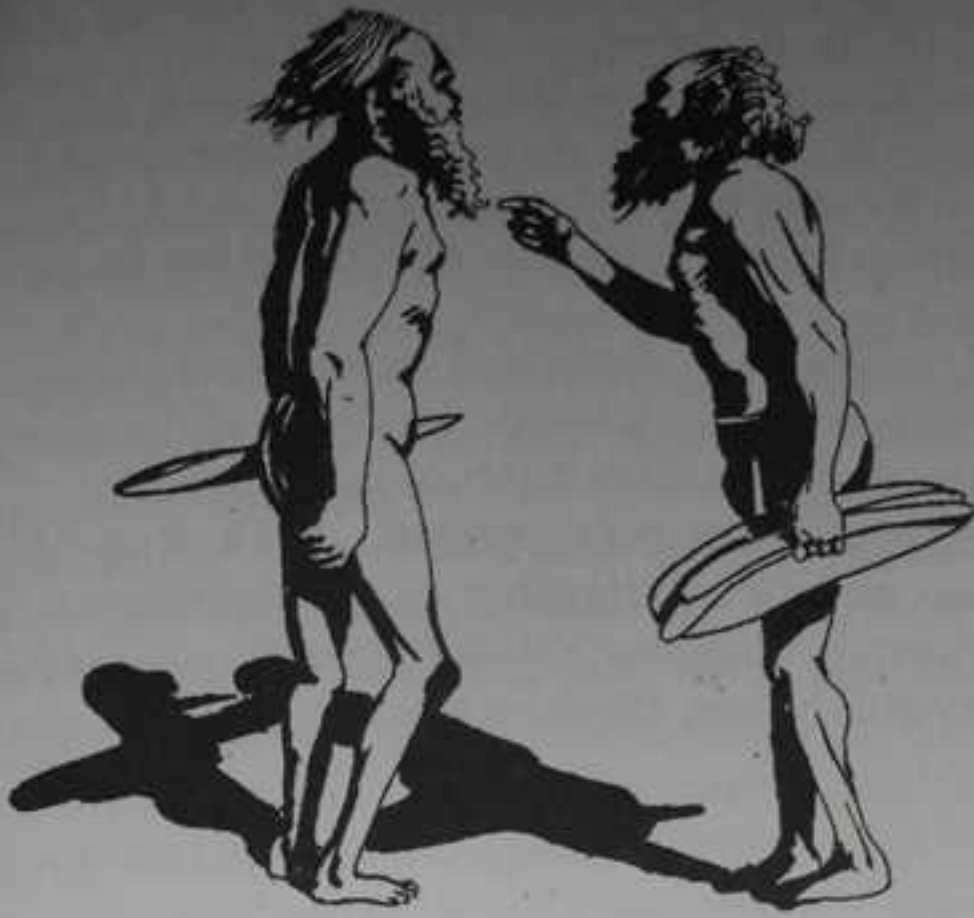
Çok eskiden Yamminga zamanlarında, üç diyar varmış: yer altı diyarı, yeryüzü diyarı ve gökyüzü diyarı. İlk insanlar bu zamanlarda ortaya çıkmış. Jimbin'den (yeraltı diyarı) yeryüzüne gelen ilk adam ise Çekirge Moolguroorung'muş.

Çekirge yeryüzünde bir süre yaşar, sonra ölürmüş. Çekirge öldüğünde kendi booroosuna (yer) iner, yeni bir deri giyer ve yeni genç, güzel haliyle geri gelirmiş.

Bir gün, Çekirge yeni derisini giymek için indiği yeraltından dönerken, o günlerde kendisi de bir womba (adlanı) olan Piton Banningbooro'ya rastlamış. O ana kadar Piton her öldüğünde yerin altına gidip yeni bir deri giyebilen ve yepyeni haliyle geri gelebilen tek canlıdır. Çekirgenin kendisi olduğunu sanıyormuş. Çekirgenin tıpkı kendisi gibi yeni derisiyle yeraltından ortaya çıktığını gördüğünde kıskanmış ve ona, "Bunu yapmamalısın Çekirge. Yeraltına indiğinde orada kalmalı ve bir daha yukarı çıkmamalısın." demiş.

Çekirge, Piton'un sözlerini umursamamış ve ona cevap vermemiş. Bunun üzerine Piton o kadar sinirlenmiş ki Çekirge'yi tam ortasından ısırılmış ve arkasını koparmış. İşte bu olaydan sonra Çekirge küçücük kalmış. Dahası Piton'la karşılaşmasından bu yana, öldükten sonra yeraltına gittiğinde orada kalmak zorundadır; çünkü Piton daha önce arkasını kopardığı için bir daha yeni bir deri giyemez. Şimdi yılanlar yeraltına gidip yeni bir deri giyen ve yine geri çıkabilen tek canlılardır.

Eğer Piton Çekirge'yi ısırmasaymış, yeryüzündeki insanlar öldükten ve yeraltına gittikten sonra yeniden geri çıkabilecekmiş.

Woolgardain ve Koolarding **Kamçılı Yılan ve Mangrov Yılanı**

Çok eskiden, Yamminga zamanlarında, Kamçılı Yılan Woolgardain pindanda (çalılık), Mangrov Yılanı Koolarding ise denizde yaşarmış; tıpkı şimdi olduğu gibi. O zamanlar Woolgardain'in zehirli dişleri yokmuş ama Koolarding'in zehirli dişleri varmış.

Bir gün beraber otururlarken, Koolarding uzun blackboy ağacını göstermiş ve Woolgardain'e sormuş: "Koolarding kadar uzağa koşabilir misin?"

Woolgardain güçlü ve çevikmiş; bir çırpıda blackboy ağacına koşup geri gelmiş.

"Şimdi sen koş" demiş Koolarding'e.

Ama Koolarding ona "Hayır, ben koşmak için çok iri ve hantalım. Keşke zehirli dişlerim olmasaydı; çünkü ısırduğum zaman insanlar beni öldürmeden çabucak kaçmalıyım. O kadar hantalım ki, her seferinde yakalanmaktan kıl payı kurtuluyorum."

"Had' dişlerimizi değişelim" demiş Woolgardain. "Ben sana ısırabilen ama zehirlemeyen güçlü güzel dişlerimi vereceğim ve sen de bana zehirli dişlerini vereceksin."

Böylece dişlerini değiştirmişler. Artık Kamçılı Yılan Woolgardain ısırınca zehirleyebiliyor ve öldürülmeden kaçabiliyor. Mangrov Yılanı Koolarding ise ısırabiliyor ama zehirleyemiyormuş. Böylece kimse onu öldürmüyormuş.

Bir gün beraber otururlarken, Koolarding uzun blackboy ağacını göstermiş ve Woolgardain'e sormuş: "Kadara kadar uzağa koşabilir misin?"

Woolgardain güçlü ve çevikmiş; bir çırpıda blackboy ağacına koşup geri gelmiş.

"Şimdi sen koş" demiş Koolarding'e.

Ama Koolarding ona "Hayır, ben koşmak için çok inatçı ve hantalım. Keşke zehirli dişlerim olmasaydı; çünkü ısırdığım zaman insanlar beni öldürmeden çabucak kaçmalıyım. O kadar hantalım ki, her seferinde yakalanmaktan kıl payı kurtuluyorum."

"Hadî dişlerimizi deðişelim" demiş Woolgardain. "Ben sana ısırabilen ama zehirlemeyen güçlü güzel dişlerimi vereceğim ve sen de bana zehirli dişlerini vereceksin."

Böylece dişlerini deðiştirmişler. Artık Kamçılı Yılan Woolgardain ısırınca zehirleyebiliyor ve öldürülmeden hızlıca kaçabiliyormuş Mangrov Yılanı Koolarding ise ısırabiliyor ama zehirleyemiyormuş. Böylece kimse onu öldürmüyormuş.

Yog, Girrgirr ve Karrgain

Yaşlı Kadın, Doğan ve Mavi Güvercin

Çok eskiden, demma goomber (büyük-büyük atalarımız) zamanında, bir yog (yaşlı kadın) yaşarmış. Bu yaşlı kadının ateşi varmış. O günlerde orada yaşayan başka hiçbir kadının ya da erkeğin ateşi yokmuş. Çok eskiden, çok soğuk Nyitting zamanlarında çok üşüyor ve pişiremedikleri için eti çiğ yemek zorunda kalıyorlarmış. Ama yaşlı kadın titremeye başladığında kendisini ısıtabiliyormuş ve maiasının (ağaç dallarından barınak) etrafında daima pişen iyi etin kokusu varmış. Barınak, kumlarla ve otlarla kaplı bir yerde tek başına dururmuş. Ne zaman birileri biraz ateş almak için yanına gelse, kumda derin çukurlar açar ve ateşi çukura saklarmış yaşlı kadın. Bugün Büyük Avustralya Körfez'indeki Willilambi sahili boyunca görülen bütün kum tepeleri, ateşi saklamak için her defasında kumları eşen yaşlı kadının bıraktığı yığınlardır.

Bir gün Doğan Girrgirr ve Mavi Güvercin Karrgain biraz ateş istemek için yaşlı kadının barınağına gelmişler. Ama yaşlı kadın, onların geldiğini görür görmez ateşi kapmış ve kollarının altına saklamış. "Ateşim yok benim!" diye bağırmış onlara.

Ne var ki Doğan ve Mavi Güvercin kadının koltuk altlarından sızan dumanı görebiliyor ve yaşlı kadının doğruyu söylemediğini biliyorlarmış. Yükseklerle, gölgelerinin yere düşmeyeceği kadar yükseklerle uçmuşlar ve yaşlı kadının ne yapacağını izlemek için kalmışlar orada.

Yaşlı kadın elleriyle gözlerini güneşten koruyarak etrafa iyice bakmış. Sonra yere çömelmiş ve ateşini saklamak için kumlarda büyük bir çukur kazmaya başlamış. Derinlere doğru kazmış; kazdıkça kumları dışarı atıyormuş. Doğan ve Mavi Güvercin, yaşlı kadının kazdığı büyük çukurda yalnız sırtını görene kadar beklemişler. Sonra, süratle gökyüzünden aşağı inip çabucak mızrağı kadına saplamışlar ve ateşini almışlar.

Bütün bunlardan sonra insanlar artık ateşsiz kalmamışlar. Böylece Nyitting zamanlarında üşümemiş ve eti çiğ yemek zorunda kalmamışlar.

İnsanlar Doğan ve Mavi Güvercin'e çok minnettarmış ve onlara övgüler düzmüşler. O günden sonra kabilenin kadınları, ne zaman ocakların ateşinden mavi dumanlar yükselse, Doğan ve Mavi Güvercin'in, yaşlı kadının ateşi sakladığı yeri görmek için gökyüzüne uçtuğu zamanın anısına şu şarkıyı söylemiş:

Bak Karrgain ve Girrgirr gökyüzüne uçuyor, çok yüseklerle,

Bekleyip, izleyip ateşi getirmek için bize, etleri pişirebilmek için diye!

Malgar ve Dwert
Malgar ve Dingo

Yamminga zamanlarında Malgar adında bir adam Yogeragain'deki kampında tek başına yaşarmış. Malgar bir doggee-doggee'ymiş (aptal adam). Bir gün, gün doğarken kalkmış ve öyle yüksek sesle bağırmış ki oradaki herkes duymuş: "Dolaşacağım etrafta, etrafta, etrafta!"

Etrafta için kullandığı kelime wungula imiş. Çalılıkta da yankılanmış sesi: "Wungula, wungula, wungula!"

Sonra Malgar, bir emunun sesini taklit ederek bir ke-
daha bağırmuş: "Deli deli deli!" Sesi o kadar yüksek ve gür-
lüymüş ki sözleri ovada yankılanmış: "deli deli deli".

Uzaklarda büyük bir dwert (köpek), Malgar'ın sesini
duyunca karakulaklarını dikmiş. Bunun gerçekten bir emun
çığılığı olduğunu sanmış. Dwert sese doğru koşmuş ve Malgar'ı
kovalamaya başlamış. Malgar, wannasını (kazma çubuğu),
bwokunu (keseli sıçan kürkünden palto), koytchunu (taş baltası)
ve dapını (bıçak) kapıp köpeğin kocaman pençelerinden
kaçmak için koşmuş da koşmuş. Koşarken kazma çubuğunu
düşürmüştü. Düşürdüğü yerin adı Wandap Kwederingdir. Son-
ra paltosunu düşürmüştü ve oraya da Bwokingab denir. Köpek
hâlâ Malgar'ı kovalıyormuş ve Malgar koşmayı sürdürüyor-
muş. Bu sefer de taş baltasını düşürmüştü ve düşürdüğü yere de
Koytch-koytching membası denir olmuş. Şimdi Dapuling olan
yerde de bıçağını düşürmüştü. Dulburning'de rahatlamak için
işemiş ve Dwailwerding'de artık üzerinden terler damlıyormuş.
Buraya geldiğinde çoktan tükenmiş bir haldeymiş ve sürekli
peşinden kovalayan büyük köpekten artık kaçamayacağını
biliyormuş.

Sonunda Malgar hareketsiz kalmış ve haykırmış.
"Waiwering!" Durduğu yere bundan dolayı şimdi Werangin
deniliyormuş.

Bunun üzerine köpek, Werangin'de Malgar'ın üzerine
atılıp onu öldürmüştü. Onu Dwertakin'e kadar taşımış ve orda
parçalayıp yutmuş. Şimdi, Dwertakin'de dwert bukal (köpe-
ğin sırtı) diye bilinen iki büyük taş vardır.

Wanberr ve Jallingmur Turna ve Pelikan

Yamminga zamanlarında, Turna Wanberr ormanda yaşarmış; Pelikan Jallingmur ise sahilde. Bir gün buluşup mangrov bataklığında balık avlamaya gitmişler. Turna Wanberr şanslıymış; büyük bir eşkina balığı yakalamış. Ama Pelikan Jallingmur'a bundan bahsetmemiş. Balığı ikiye bölmüş ve av çantasına saklamış.

Günün sonunda kamplarını kurmak için yola düştüklerinde, Pelikan Jallingmur, Turna Wanberr'in çantasının ne kadar şişkin olduğunu görmüş. "Çantanda ne var?" diye sormuş.

"Bir şey yok. Sadece küçük bir balık." demiş Turna Wanberr.

Ama Pelikan Jallingmur orada büyük bir balık olduğunu anlamış. "Turna Wanberr açgözlü bir herif." demiş kendi kendine. "O büyük balığı kendine saklamak istiyor."

Sonra Turna Wanberr mangrov bataklığının orman, Pelikan Jallingmur ise sahil tarafında kendi ateşlerini yakmışlar. Ateşlerinin başına oturup bir süre kamp kurmuşlar. Turna Wanberr büyük bir ateş yakmış ve pişirmek için eşkina balığının iki yarısını ateşin üstüne koymuş. Pelikan Jallingmur ne yaptığını görmez diye düşünmüş; çünkü insanlar kendi ateşlerini yakıp kendi kamplarını kurduklarında, birbirlerine arkalarını dönerlermiş. Ama Pelikan Jallingmur, Turna Wanberr'in ne yaptığını görüyormuş. Yakaladığı büyük balığı pişirdiğini biliyormuş. Balık sıcak küller arasında pişerken Pelikan Jallingmur, Turna Wanberr'i çağırmış: "Hadi, nooloo (dans) edelim!"

"Ngow-ai (peki)" diye cevap vermiş Turna Wanberr.

Bunun üzerine Pelikan Jallingmur, o zamanlarda bir adam olan ama şimdi mangrov bataklıklarında bir kuş olan küçük Jeeoo'yu çağırmış. "Söyle bir şarkı Jeeoo, çünkü dans edeceğiz nooloo!" demiş.

Jeeoo Pelikan Jallingmur'u mutlu etmeyi çok severmiş. Şarkı söylemeye başlamış ve Pelikan Jallingmur'la Turna Wanberr dans etmiş. Dans ederlerken Jeeoo Turna Wanberr'in ateşinde pişen balığın çıtırtılarını duymuş.

Jeeoo, Turna Wanber'e seslenmek için şarkısını kesmiş. "Koo!" Pişirdiği yemeğin yandığını haber vermek istemiş.

Ama Turna Wanberr umursamamış ve dans etmeye devam etmiş. Sonunda dans bitince Pelikan Jallingmur, Turna Wanberr'e demiş ki: "Çantanda sakladığın küçük bir balık değildi. O büyük bir balıktı. Jeeoo onun ateşte çıtırdadığını duydu ve bu yüzden "Koo!" diye bağırdı. Hadi o zaman, ateş değneklerimizle dövüselim.

Konuşmaya devam ederken, Pelikan Jallingmur, ateşinden bir ateş değneği almış ve Turna Wanberr'e fırlatmış. Turna Wanberr'in bacaklarını yakmış ve vücuduna küller saçmış. İşte, turnanın kırmızı bacakları ve kül rengi tüyleri böyle oluşmuş.

Turna Wanber bunun üzerine ateşine koşup büyük bir ateş değneği almış ve Pelikan Jallingmur'a fırlatıp iki bacağını da kırmış. Pelikan işte bu yüzden hızlı yürüyemez; yerde hep paytak paytak yürümek zorundadır.

Turna Wanberr, büyük balığın ateşte çıtırdadığını duyunca "Koo!" diye bağırdığı için Jeeoo'ya çok kızgınmış. Bu yüzden Jeeoo'ya ateş değneğiyle vurmuş ve kolunu kırmış.

Jeeoo bu yüzden küçük bir kuştur ve derin sulara gidemez,
hep sığılarda kalmak zorundadır.

Aradan uzun zaman geçip Yamminga günleri geçmişte
kaldığında, insanlar turnanın ve pelikanın insan olduğu za-
manların anısına bir corroboree (danslı ve müzikli geleneksel
Aborjin toplanması) yapmışlar. Hep şu şarkıyı söylerlermiş:

Mızrağı at bir köşeye!

Dövüş ateş değnekleriyle!

Janga Dwerda Hayalet Dingolar

Yamminga zamanlarında adına Nyeerrgoo denen yerde bir tatlı su şelalesi varmış. Nyeerrgoo Gabbi (Nyeerrgoo Suyu) diye bilinirmiş burası. Şelale uzun, eğimli bir tavanı olan bir mağaranın içindeymiş. İki Janga Dwerda (hayalet dingo) şelalenin bekçileriymiş. Mağaraya gelenlerin Nyeerrgoo Suyu'nun ilk yapıldığı zamanlarda kabilelere konmuş yasalara uyup uymadığına bakarlarmış. Yasa şöyleymiş: Şelaleden su almaya gelen herkes üstündeki elbiseleri ve süsleri çıkarmalı ve mağaraya çıplak girmeliymiş. Şelalenin olduğu yere varınca bir taş alıp suyun yüzeyine fırlatmalıymiş. Birden sular yükselirmiş ve suyu alan kişi mağara girişine geri kaçarken tasını ağzına kadar doldurabilirmiş. Eğer kaçarken yükselen suya yakalanırsa ölmüş.

Bütün Nyeerrgoo yungar (Nyeerrgoo halkı) bu yasayı gözetirmiş; mağaraya girmeden önce daima kanguru derisinden elbiseleriyle kemik, ip veya kabuktan yapılmış süs eşyalarını çıkarırlarmış.

Bir gün bazı akrabaları Nyeerrgoo halkına ziyarete gelmiş. Beraber ava çıkmışlar ve başka avların yanında bir dolu kanguru yakalamışlar. Avcı grubu kampa dönerken Nyeerrgoo Suyu'nun yanından geçiyorlarmış. Yabancılardan biri sıcaktan öyle bunalmış ve susamış ki şelaleden su içmek için mağaraya girmeye karar vermiş. Nyeerrgoo halkı yabancılara Nyeerrgoo Suyu'nu koruyan iki hayalet dingodan ve uymaları gereken yasadan bahsetmişse de bu genç avcı üstündeki sıçan kılından kemerini çıkarmadan mağaraya dalmış. Sudan içmiş ve sonra avcı grubunun geri kalanıyla kampa dönmüş. Orada ateşin başında oturup yemeğinin pişmesini beklemiş. Yemeğini yer yemez de uyumak için uzanmış. Fakat uyuyamamış çünkü kulaklarında sürekli iki köpeğin ulumalarını duymaya başlamış.

Yerinden doğrulmuş ve ateşin diğer tarafında oturan adama "Bu köpekler neden uluyup duruyorlar?" diye sormuş.

Diğer adamlar uykulu bir şekilde "Biz köpek sesi falan duymuyoruz" demiş.

"Ben duyuyorum! Duyuyorum!" diye cevaplamış genç avcı. "Çok yakındalar."

"Uluyan köpek falan yok" demiş adamlar. "Sağır olduğumuzu mu sanıyorsun sen?"

Bunun üzerine genç avcı hayalet dingoların kanuna uymadığı için ona kızgın olduklarını ve uluma seslerinin onlardan geldiğini anlamış.

"Ulumayı kesin! Ulumayı kesin!" diye bağırmış, elleriyle kulaklarını kapatarak. Fakat köpekler durmaksızın ulumayı sürdürmüşler ve genç avcı köpeklerin gürültüsünü kesememiş. Kampın başka bir tarafına gitmiş ve uyumak için başka bir ateşin yanına uzanmış fakat hayalet dingoların ulumaları kulağında çınlamaya devam etmiş. Bunun üzerine genç avcı yerinden fırlayıp koşmaya başlamış fakat nereye giderse gitsin ulumalar peşini bırakmamış. Avcıya sıcak basmış ve ateşi çıkmış; elleri kurumuş ve eklemleri zayıf düşmüş. Bütün gece, ondan sonraki ve daha sonraki gün de ulumalar artık dayanılmayacak hale gelinceye dek sürmüştü. Üçüncü günün sabahı genç avcı ölmüştü.

İşte Hayalet Dingolar Nyeerrgoo Suyu'nun yasasına uymayanları böyle cezalandırırılmış.

Warragunna, Jindabirrbirr ve Joogajooga
Avustralya Şahini, Kuyruksallayan ve Kuzey Güvercini

Yamminga zamanlarında, Avustralya Şahini Warragunna, Kuyruksallayan Jindabirrbirr ile Kuzey Güvercini Joogajooga'nın koggası (amca) imiş. Her gün amca ve iki yeğeni beraber tatlı geerbaiju (yerli arıların balı) aramaya giderlermiş. Arılar öyle küçüklermiş ki sadece Kuyruksallayan ile Kuzey Güvercini arıların, yuvalarını yaptıkları ağaç gediklerine uçuşlarını keskin gözleri sayesinde takip edebilirlermiş. Bazen Kuyruksallayan arılardan birini yakalar ve kolundan bir damla kanla arının sırtına ince beyaz bir tüy ilıştırirmiş. Ardından arıyı serbest

burakırnı. Böylelikl : anlar yuvalarının olduğu ağaçların yük-
seklerine uçarken be, az işareti takip etmek çocuklar için ko-
lay olurmuş.

Yuvaların nerede olduğunu keşfedince amcalarına gös-
terirlermiş ve Şahin yuvalarda depolanmış balı almak için
yükseğe tırmanırnı: ne Kuyruksallayan ne de Kuzey Güver-
cini, amcaları Şahin kadar yükseğe tırmanabilirlermiş.

Şahin ağaçların tepesindeki yuvaya ulaşınca dek dal-
dan dala uçarmış ve orada depolanmış büyük miktarda bal
bulunurmuş. Fakat Şahin açgözlü biriymiş ve bal bulduğunda
çoğunu hemen ağzına atıp yiyormuş. Çocuklara da yalnızca
leda (arı yağı) ile ooba (arı yumurtaları) yolluyormuş.

Ağacın altında bekleyen Kuyruksallayan ile Kuzey Gü-
vercini büyük ağaçlardan yalnızca arı yağı ile arı yumurtaları
düştüğünü görünce şaşırıp hayal kırıklığına uğruyorlarmış.
Daha büyük ağaçlarda başka yuvalar arıyorlarmış; yuvalar
öyle kocamanmış ki dinlemek için durduklarında, oyuktaki
bir dolu arının topladığı balı depolamakta olduğunu duyabili-
yorlarmış.

“İşte bu ağaçta kesinlikle çok bal var” diye haber verir-
lermiş Şahin’e ve bir kez daha başlarından yukarıdaki oyuk-
lara yapılmış yuvaların yerini ona gösterirlermiş. Fakat daha
önce birçok kez olduğu gibi Şahin balın çoğunu kendisi
yiyormuş. Yeğenlerine ise yalnızca arı yağı ile arı yumurtala-
rı ve bazen de çok az miktarda bal gönderiyormuş.

Böylece Şahin, çok fazla tatlı bal yediği için şişmanla-
yıp güçlenmiş. Fakat Kuyruksallayan ile Kuzey Güvercini
zayıflayıp güçten düşmüşler. Sonunda bu ikisi oyuklarında
çok az bal olduğunu düşündükleri büyük ağaçları bulması
için amcalarına yardım etmekten yorulmuşlar.

“Hadi bunun yerine langoor (sıçanlar) ve koordi (ker-
tenkeleler) avlayalım” demiş Kuyruksallayan Kuzey Güver-
cini’ne. “Onları takip edince biz yeterince güçlü olmadığ-
mızdan amcamız onları bizim için öldürdü.”

Böylece an-
yumu okmaya başla-
dın ve bir sıra-
yormuş fakat onları
Şahin War-
mimmiş ve en son
durdüğünden şüph-
Şahin ağ-
demiş Kuyruksa-
oluğu bütün şiş-
sadece zayıf o-
dan ne bal ne
adilce paylaş-
için onu nasıl
Kuzey
“bizi kandır-
mızı sana gö-
Kuzey
olduğu bir
vasına ben-
“Şim-
sallayan’a
Çub-
çukurun
Ardından
Er-
çıkılmış
götürm-
sandığı
zamar-
sivri
likl-

Böylece amca ile iki yeğeni her gün sıçan ve kertenkele avına çıkmaya başlamışlar. Çocuklar takip etmekte çok yetenekli olmuş ve bir sıçan veya kertenkele deliği bulduklarında Şahin'i çağırıp onları öldürmesini istiyorlarmış. Şahin bunu yapıyormuş fakat bütün besili sıçan ve kertenkeleleri kendisi yiyor, iki çocuğa sadece bir lokma eti olan zayıfları veriyormuş.

Şahin Warraguna hiç olmadığı kadar şişmanlayıp sedirmiş ve en sonunda iki çocuk amcalarının kendilerini kandırıldığından şüphelenmeye başlamışlar.

"Şahin ağaçlardaki balın hepsini kendisi yemiş olmalı" demiş Kuyruksallayan Kuzey Güvercini'ne "ve şimdi de bulduğu bütün şişman sıçanlarla kertenkeleleri de yiyor ve bize sadece zayıf olanları veriyor. Fakat bizim yardımımız olmadıktan ne bal ne sıçan ne de kertenkele bulabilir. Yemeğimizi adilce paylaşmalıyız. Hakkımız olan yemeği bize vermediği için onu nasıl cezalandırsak acaba?"

Kuzey Güvercini bir an düşünmüş ve "Gel," demiş, "bizi kandırıldığı için amcamız Şahin'i nasıl cezalandıracağımızı sana göstereceğim."

Kuzey Güvercini Kuyruksallayan'ı kertenkelelerin çok olduğu bir yere götürmüş ve orada tıpatıp bir kertenkele yuvasına benzeyen derin bir çukur kazmış.

"Şimdi sert bir çubuk al ve onu sivrilt" demiş Kuyruksallayan'a.

Çubuk hazır olunca Kuzey Güvercini, çubuğu kazdığı çukurun zeminine, sivri kısmı üste gelecek şekilde saplamış. Ardından kamplarına dönmüşler.

Ertesi gün Şahin ve iki çocuk her zamanki gibi ava çıkmışlar ve amcalarını kendi açtıkları kertenkele çukuruna götürmüşler. Şahin çukura gitmiş ve deliğin içinde olduğunu sandığı kertenkeleyi öldürmek için ayağını deliğin içine her zamanki gibi sert ve hızlı bir şekilde vurmuş. Fakat içerdeki sivri uçlu çubuk Şahin'in ayağına saplanmış. Acı içinde çığlıklar atmış Şahin. Ayağı şiştikçe şişmiş ve çok hastalanmış.

Kuyruksallayan ile Kuzey Güvercini amcalarının çığlıklarını duymaktan mutlu olmuşlar. "Bizi her zaman kandırıyordu" demişler birbirlerine. "İyi bal bulduğumuzda hepsini kendine alıp bize yalnızca arı yağı ile arı yumurtaları verirdi. Şişman sıçan ile kertenkeleler bulduğumuzda bütün eti alıp bize yalnızca küçük, işe yaramaz etleri verirdi." Bunları konuşarak uzakta oturup Şahin'in çığlıklarını dinlemişler.

Çok geçmeden Şahin'in "Koordurwain, Koordurwain!" diye bağırdığını duymuşlar.

Koordurwain (yerli arkadaş) bir büyücüymüş ve Şahin gelip sivri uçlu çubuğu ayağından çıkarması için onu çağırıyormuş. Koordurwain çok ama çok uzak bir kamptaymış fakat bir büyücü olduğundan Şahin'in kendisini çağırdığını duymuş. Aceleyle Şahin'in yattığı yere gelmiş ve çubuğu ayağından çıkarmış. Bunu yapar yapmaz Şahin'in ayağındaki delikten sular fişkırmaya başlamış. Çağıldayan dev bir ırmak oluncaya dek akmış sular. Ardından Şahin ölmüş fakat ayağı gökyüzüne yükselmiş. Bugün ayağı hâlâ gökyüzünde parıldarken görülebilir. Güneyhaçı olarak bilinen takımyıldızıdır; fakat Şahin Warragunna, Kuyruksallayan Jindabirrurr ve Kuzey Güvercini Joogajooga öyküsünü duyan Aborjinler arasında, Şahin Warragunna'nın nimbali (ayak) olarak bilinir.

Ngarri Jandu ve Nimmamoo
Hayalet Kadın ve İki Oğlan

Yamminga zamanlarında kuzey-batı topraklarında yaşayan insanlar Ngarri'den (çalılara musallat olan hayaletler) korkarlarmış. Bu hayaletler, tıpkı güneş gibi beyaz ve parlakmış; bazen kocaman bir kadın şekline girer ve bir kadın gibi tiz çığlıklar atarakçalılarda dolaşırlarmış. Kimi zaman da dev bir adam biçimine girer ve erginleme törenlerinde kallee-gooroolar (boğa-böğürtenler) gibi bir gürültü çıkarırlarmış.

Çok eski zamanlarda bir gün iki nimmamoo (burunlarında keskin kemik parçaları takılı olan iki oğlan) arıların yaptığı tatlı baldan toplamaya gitmişler. Çocuklardan biri bal taşımak için karaağaçtan oyulmuş bir kâse taşıyormuş. Nektar toplayan arıları görmüşler ve çiçeklerden ayrılınca uçuşlarını takip etmeye çalışmışlar. Böylelikle yığınla bal bulabilirmiş. Ama arılar öyle küçüklermiş ki oğlanlar nereye gittiklerini görememişler. Sonra çocuklardan biri bir arı yakalamış ve onu dikkatlice iki parmağı arasında tutmuş. Bir diken alıp koluna batırmış ve kolundan aldığı kanla bir kuş tüyünden aldığı küçük beyaz parçayı arının sırtına ilıştirmiş. Böylece çocuklar bu arıyı uçarken takip edebilmiş ve bu da onlara balın nerede depolandığını göstermiş. Arı bir ağacın kovuğuna uçmuş. Çocuklar ağacın gövdesine kulaklarını dayayıp dikkatle dinlediklerinde, ağacın içinde uğuldayıp duran meşgul arıların sesini duyabiliyorlarmış. Sonra ağaca tırmanıp baldan karınlarını doyurmaya yetecek kadar almışlar.

Bu şekilde farklı ağaçlarda bir sürü bal kovanı bulmuşlar. Günün sonuna doğru tahta kâseleri ağzına kadar öyle dolmuş ki nerdeyse taşacakmış. Kampa dönmeden önce son bir ağaca daha tırmanmaya karar vermişler ve ikisi de ağacın dallarına tırmanmış. Ne var ki ağaçtan ağaca giderken kendilerini takip eden Ngarri Jandu'yi (hayalet kadın) fark etme-

mişler. Son ağaçtan indiklerinde, kadını ağacın dibinde bulmuşlar. Çok korkmuşlar ve yüksekte beklerken bulmuşlar. Çok korkmuşlar ve yüksekte beklerken bulmuşlar. Gözyaşları yağmur gibi dokunmuş ve ağlamaya başlamışlar. Fakat hayalet kadın hiç merhamet göstermemiş ve naklarından. Fakat hayalet kadın hiç merhamet göstermemiş ve Kolunun altında ağaç kabuğundan yapılmış kocaman bir sepetin içine pet taşıyormuş. Çocukların ikisini de yakalayıp ağaca götürmüş. Bu içi boş bir ağaçmış ve oğlanları içeriye atıp girişi bir kabukla kapatmış. Çocuklar kendilerini sürü ngarni baba (hayalet oğlanlar) arasında bulmuşlar. Hayalet kadının daha önce yakaladığı bu hayaletlerin hepsi bir zamanlar kendileri gibi canlı çocuklarmış.

Sonra, hayalet kadın ava çıkmış. Sıçanlar, yılanlar ve iguanalar bulup bu etleri iki oğlanla hayalet çocukları beslemek için ağaca getirmiş. Çocukları yenebilecek kadar şişman hale getirmeye çalışıyormuş. Her gün ava çıkıyor ve hayalet çocukların en şişmanını yiyormuş. İki oğlan anlamışlar ki yakında onlar da hayalet çocuklara dönüşecekler ve yememeleri sırası kendilerine gelecek. Kaçmak konusunda çaresizlermiş ve oturup bunu nasıl yapacaklarını düşünüp duruyorlarmış.

Bir sabah hayalet kadın av için ağacı terk ettiğinde, çocuklar burunlarındaki kemikleri çekip çıkarmışlar. Kemiklerin içi oyukmuş ve bu oyuklardan ağacın girişini kaplayan kabuğa doğru üflemeğe başlamışlar. Önce büyük olan çocuk denemiş. Yanakları şişene dek üflemiş, üflemiş fakat kabuğu yerinden oynatamamış. Daha sonra küçük olan çocuk burun kemiğine üflemiş ve birden kabuk düşüvermiş. İki oğlan da ağaçtan atlamış ve kooniana (kuzey), kendi kamplarına doğru kaçmışlar.

Hayalet kadın çok uzaklarda avlanmakta ve ağacına getireceği oğlanlar aramaktaymış. Günün sonunda döndüğünde kabuğun düştüğünü görmüş ve çocukların çoktan kaçtığını fark etmiş. Buna çok öfkelenmiş. Hep kuzey yönünde yol alarak izlerini takip etmiş.

Çocuklar kamplarına doğru koşarken bir grup avcıyla karşılaşmışlar.

"Hayalet kadın bizi takip ediyor. Onu mızrakla öldürün ki bizi yakalayamasın!" demişler yalvaran sözlerle.

"Ngow-ai" (Biz onu mızraklarız) diye yanıtlamış avcılar.

Hayalet kadın çocukların geçtiği yola gelince avcılar üstüne atılmışlar. Mızrak üstüne mızrak fırlatmışlar, değnekleriyle defalarca vurmuşlar fakat hayalet olduğu için onu öldürememişler. Mızraklardan biri sağ gözüne gelmiş fakat gözü adeta bir taş gibiymiş. Bütün bedeni kaya gibi sertmiş; avcılar güneş batana dek savaştıysa da mızraklar ve değnekler onu yaralayamamış. En sonunda yorgun ve bezgin bir halde silahlarını yere atmışlar ve geçmesine izin vermişler.

Böylece hayalet kadın iki çocuğu takip ederek bir sürü yerden geçmiş. Gittiği her kampta, womba (adamlar) mızrakları ve değnekleriyle ona saldırmışlar. Yine de ona zarar verememişler. Fakat hayalet kadın sonuncu kampa geldiğinde adamlardan biri, içinde mirrooro (büyü) olan mızrağını ona fırlatmış ve bu mızrak ayağının üst kısmına saplanmış. Böylece hayalet kadın ölmüş.

Yool-burroo boora... bütün bunlar çok ama çok uzun zaman önce olmuş.

Wej, Jooteetch ve Wardu Emu, Sansar ve Vombat

Çok eskiden Yamminga zamanlarında, Sansar Jooteetch ile Emu Wej karı-kocaymış ve beraber yaşarlarmış. Sansar her gün ava çıkarmış. Çok iyi bir avcı olduğundan eve her gün bir sürü kanguru getirirmiş. Emu da her gün yiyecek kök-ler, tohumlar ve meyveler aramak için dışarı çıkarmış. Çoğunlukla yer elması toplar ve Sansar'a güzel kekler yapmak için bunları iki taş arasında öğütürmüş.

Bir gün Sansar ava çıktığında, Vombat Wardu, ağaçların arasından çıkıp Emu tek başınayken Sansar'ın kampına gelmiş. Vombat Emu'yla konuşmuş ve ondan sanki kocasıymış gibi kendisiyle birlikte olmasını istemiş. Emu bunu kabul etmiş ve Vombat'la birlikte olmuş. Akşam olup gölgeler uzamaya başlayınca Vombat'a şöyle demiş: "Şimdi gitmelisin; eğer kocam seni burada görürse ikimizi de kesinlikle öldürür."

Vombat kalkmış fakat kampı terk etmeden önce Emu'yu tamamen murdur (corroboree danslarında süsleme için kullanılan değerli kırmızı kil) ile kaplamış.

Akşam olunca Sansar avdan geri dönmüş. Av için şans-
lı bir gün olmuş; avlayıp kemerine astığı kuşlar yürüdükçe ba-
caklarının etrafında sallanıyormuş ve omzunda da bir valabi
(ufak kanguru) taşıyormuş Sansar. Emu'nun kırmızı kille kaplı
olduğunu görür görmez "Bu murduru nereden aldın?" diye
sormuş.

"Ha, o mu?" demiş Wej. "Buldum."

“Sana inanmıyorum” demiş Sansar. Emu’nun kendisinden bir şeyler sakladığını anlamış ve yumuşak toprakta Vombat’ın ayak izlerini görmüş. Israrla Emu’ya kırmızı kili nereden aldığını sormuş. Sonunda Emu dayanamamış ve ona Vombat’ın kampa gelip onunla birlikte olduğunu anlatmış.

Bunun üstüne Sansar, “Ateş yak” demiş.

Emu büyük bir ateş yakmış. Ateş kuvvetle yanmaya başlayınca Sansar Emu’yu kolundan tutup alevlerin ortasına atmış. Fakat Emu ateşten uçarak gökyüzüne yükselmiş ve orada Wej Mor’a (Samanyolu’ndaki karanlık yol) dönüşmüş. Ne var ki ateşten kaçmadan önce kolları biraz yanmış. Emuların küçük kanatlarının olmasının ve uçamamalarının sebebi işte budur.

Emu gökyüzüne yükselince Sansar korkmuş. “Sansar! Sansar!” diye çığlık atıp bir deliğin içine kaçmış. Sansarların yuvalarını hep topraktaki deliklere kurmasının sebebi ise budur.

Daha sonra Sansar Vombat’ın izlerini takip ederek kampına gelmiş fakat Vombat bütün kardeşlerini çoktan yanına toplamış. Mızraklarıyla Sansar’ı kovalamışlar ve ona aralıksız vurmuşlar. Sansarların beyaz noktalarla kaplı olmasının sebebi ise budur. Sansar da Vombat’ı sırtından vurmuş. İşte bu yüzden vombatların sırtı da düzdür.

Ölüm Giji Ölüm Mızrağı

Çok eskiden, Yamminga zamanlarında, yoongar (yer-yüzünün erkekleri ve kadınları) ölüm nedir henüz bilmezken, yaşlı bir adamla kadın biricik oğullarıyla Ngangalup'ta yaşarlarmış. Yaşlı adam her gün yiyecek için ava çıkarmış. Bir sabah bir düzlük boyunca bir emuyu takip etmiş ve ona yaklaştığı anda mızrağını fırlatmış. Fakat mızrak emuya isabet etmeyip uzaklara gitmiş.

Böylece yaşlı adam avını elinden kaçırmış ve mızrağını da kaybettiğini sanmış.

Fakat tek eliyle gözlerine gölge yapıp mızrağının gölge yeri görmek için uzaklara bakınca mızrağının son süratle kendisine doğru geldiğini görmüş. Mızraktan kaçmış fakat mızrak yine kendisine doğru geliyormuş. İkinci kez kaçtığından bir kez daha üstüne geldiğini görmüş. Mızraktan durmadan kaçtıyormuş. Her defasında mızrağın uzaklara gidip kendisini rahat bırakmasını umuyormuş. Eğer mızrağın yönünü bir parça yanlış hesaplırsa mızrağın vücuduna saplanıp onu öldüreceğini biliyormuş.

Bir süre sonra yaşlı adam sürekli mızraktan kaçmaktan yorgun düşmüş; oğlu koşarak yanına gelmiş ve genç adam olanları görür görmez şöyle demiş: "Baba, bırak yerine geçeyim, çok yoruldun."

Yaşlı adam yorgunluktan tükenmiş olduğu halde şöyle cevap vermiş: "Olmaz, oğlum. Avcılık sanatında benim kadar deneyimli değilsin; mızrak seni yakalayabilir."

"Bırak biraz yerini alayım, böylelikle dinlenebilirsin" diye yalvarmış oğlu.

Sonunda yaşlı adam oğlunun yerini almasına izin vermiş ve bir ağacın altında dinlenirken genç adam sürekli üstüne gelen, yorulmak nedir bilmeyen mızraktan kaçtıyormuş. Ne yazık ki oğlan yönü ve mesafeyi ölçmekte babası kadar deneyimli değilmiş; mızrağın ona fazlasıyla yaklaşmasına izin vermiş ve mızrak bedenine saplanıp onu öldürmüştü.

Yaşlı adam ve kadın keder içinde oğullarını toprağa gömmüşler ve bir süre sonra yaşamak için başka bir yere göçmüşler.

Eğer oğlan mızrağa yakalanmasaymış tüm insanlar kendilerine fırlatılan mızraklardan hep kaçabilecek ve dahası ölüm nedir hiç bilmeyeceklermiş.

Oğlanın ölümünden sonra kabilenin yasası, onun mızrakla öldüğü yerden geçen her insanın oraya taze hasırotları serpmesini buyurmuş. Eski otlar taze olanlar konmadan önce ortadan kaldırılmalıymış. Her kim bu yasayı ihmal ederse, kısa süre içinde ölmüştü.

Bladwa ve Janga Woggal
Bladwa ve Hayalet Yılan

Kura kura (çok eskiden) Nyeerrgoo Gabbi'de (Nyeerrgoo Suyu) yaşayan Bladwa adında bir adam varmış. Bu adamın iki karısı varmış ve üçü birlikte mutlu bir şekilde yaşarlarmış. Her gün Bladwa sıçan, kanguru ve diğer hayvanları avlamaya çıkarken iki karısı da kazmalarıyla kökler, böğürtlenler, meyveler, karıncalar ve kertenkeleler toplarlarmış.

Bladwa'nın borunguru (ağabey) veya totemi Avustralya Yılanı Woggalmuş. Onu koruyan işte bu yılan'mış Bu Bladwa'nın yemekten en çok hoşlandığı etin yılan eti olduğu anlamına gelirmiş. Çünkü kabilenin yasası böyleymiş. Her insan kendi toteminin etini yermiş. Fakat Bladwa yalnızca yetişkin yılanları yemek konusunda çok dikkatliymiş çünkü genç olanların asla öldürülmemesi gerektiğini biliyormuş; genç olanlar onun koolonguruymuş (çocuklar) ve onları koruması gerekirmiş. Eğer Bladwa genç bir yılan yiyecek olursa, bir su oyuğunda yaşayan ve bütün kabileye göz kulak olan büyük hayalet yılan Janga Woggal ceza olarak bütün yılanları av yerinden uzaklara götürürmüş.

Bir gün Bladwa her zamanki gibi ava koyulmuş ve kasa süre içinde iki kangurunun peşine düşüp ikisini de mızrağıyla avlamış. Daha günün başında böyle iyi bir av yaptığı için çok mutluymuş ve kampa dönmek için yola koyulmuş. Birdenbire Bladwa'nın düşman bildiği başka kabileden biri çalılardan fırlayıp mızrağını ona savurmuş. Mızrak Bladwa'nın kaburgalarına saplanmış; Bladwa taşıdığı kanguruları fırlatmış ve mızrağı çıkarmaya çalışmış fakat yalnızca mızrağı kırmayı başarabilmiş. Mızrağın geri kalanı vücuduna saplı halde kalmış. Kampına, yemek ateşini tutuşturmakta olan kadınlarının yanına koşmuş. Kadınlar mızrağın başını Bladwa'nın vücudundan çıkarmaya çalışmışlar fakat mızrak o kadar kısa yerden kırılmış ki bir türlü mızrağı tutamıyorlarmış. Bladwa'nın yarasına duydukları kederden gözyaşları yanaklarından sicim gibi akıyormuş.

Nihayet Bladwa şöyle demiş: "İşe yaramıyor. Çekip duruyorsunuz fakat mızrağı vücudumdan çıkaramıyorsunuz. Ağabeyim Hayalet Yılan'ın olduğu su oyuğuna gitmeli ve yere oturmalıyım. Ondan beni iyileştirmesini isteyeceğim."

Hayalet Yılan'ın evi olan su oyuğuna giderken kadınları ona eşlik etmiş. Oyuk çok ama çok derinmiş. Büyük bir kütük su oyuğunun yanına düşmüş ve deliğin yarısına kadar uzanmış bir haldeymiş.

Bladwa suyun kenarında durmuş ve "N'ga! N'ga!" diye seslenmiş.

Su yavaş yavaş hareketlenmiş ve sonunda büyük bir girdap oluşturmuş. Sonunda Hayalet Yılan'ın kocaman kafası çıkmış ortaya. Büyük yılan bağıran kişiyi görmek için sudan çıkmış. Geniş sırtı düzgün tüylerle kaplı olduğundan diğer tüm yılanlardan farklıymış.

Bladwa, suyun ortasına dek uzanan uzun kütük boyunca yalnız yürümüş. Yürüdükçe sular kütüğün üzerinde yükselmiş. Havuzun ortasına geldiğinde su göğsüne kadar ulaşmış. İki karısı suyun kenarında durmuş ve korkuyla onu izliyorlarmış. Ardından Bladwa onlara dönüp üç parmağını havaya kaldırmış ve günün ikinci yarısında güneşin duracağı yeri göstermiş. Bu şekilde kadınlar onun üçüncü günün ikinci yarısında döneceğini anlamışlar. Sonra Bladwa, Hayalet Yılan'ın geniş tüylü sırtına adımını atmış. Sular birden hareketlenmiş ve Hayalet Yılan sırtında Bladwa'yla girdabın ortasına inmiş. Su Bladwa'nın gözlerini kaplamış ve başının üzerinde kapanmış. Bladwa tamamen ortadan kaybolduğunda, suyun yüzeyi bir kez daha sessiz ve dümdüz olmuş.

Hayalet Yılan Bladwa'yı su deliğinin dibindeki evine götürmüş ve daha önceden hazırladığı yumuşak tüy yığınının üstüne yatırmış. Ardından Yılan mızrağı Bladwa'nın vücudundan çıkarmış, diliyle yarasını temizlemiş ve sıcak ve güvende tutmak için Bladwa'yı çepeçevre sarmış. Çünkü havuzun dibinde Bladwa'ya doğru yüzen ve onu ısırmaya çalışan başka yılanlar da varmış. Fakat Hayalet Yılan onların Bladwa'ya dokunmalarına izin vermemiş ve o iyileşinceye dek yarasını yalamış.

Üçüncü günün sonunda Bladwa şöyle demiş: "Artık karılarımın yanına, yuvama dönmeliyim."

Bladwa'nın iki yoggası (hanım, eş) bekleyip kıyıda su deliğini seyretmişler. Üçüncü gün suyun tekrar hareketlendiğini görmüşler ve Hayalet Yılan Bladwa'yı sırtında bir kez

daha geri getirmiş. Bladwa yılanın sırtından kütüğün üstüne atlayıp onlara doğru gelişine çok gwabba (memnun) olmuşlar. Mızrak yarasının da iyileşmiş olduğunu görmüşler ve sonra hep beraber kamplarına dönmüşler.

O günden sonra Hayalet Yılan'ın su oyuğu hiçbir yabancıya su içmeye gidemeyeceği, yasaklanmış bir yer olmuş. Eğer sudan içen olursa kesinlikle ölmüş. O yere ait bütün insanlar da su birikintisinin kıyısına, Bladwa'nın karılarına kavuşmak için kütükten atladığı yere otlar serpmek zorundaymış. Eğer bu yasaya uymazlarsa Hayalet Yılan'ı kızdırırlar ve sonrasında da mutlaka hasta düşüp ölürlermiş.

Yool-burroo boora... bütün bunlar çok uzun zaman önce olmuş.

Kolguru ve Jindabirrbirr

Küçük Güvercin ve Kuyruksallayan

Yamminga zamanlarında kuzeyde iki kadın yaşarmış; biri küçük Güvercin Kolguru diğeri de Kuyruksallayan Jindabirrbirmiş. Beraber yolculuk yaparlar, yolda kazmalarıyla ma (yenilebilir bitkiler); meyve, tohum, kökler ve yiyecek toplarlarmış. Kuyruksallayan daima Güvercin'den daha fazla yenilebilir bitki bulurmuş. Avlanma yasasına göre yiyecek toplananlar buldukları her şeyi paylaşmak zorundaymış; fakat Gü

vercin bulduğu her şeyi az da olsa paylaşırken Kuyruksallayan bulduğu bitkilerden hiçbirini Güvercin'e vermiyormuş. Yelculukları süresince Kuyruksallayan şişmanlayıp güçlendi fakat Güvercin incecik kalmış ve zayıf düşmüş.

O günlerde görevi kabilelerin yasalarını korumak olan Büyük Yılan Tchooroo Kuyruksallayan'ın açgözlülüğünü görmüş ve onu cezalandırmaya karar vermiş.

Bir gün iki kadın yiyecek bulmak için yola düştüğünde Kuyruksallayan kazma çubuğunu yanına almayı unutmuş. Yürürlerken Güvercin ona bakıp "Kazma çubuğun nerede?" diye sorana kadar kazmasını unuttuğunu fark etmemiş.

Bunun üzerine Kuyruksallayan kamp yaptıkları yere dönüp kazma çubuğunu almış.

O uzaklaşınca Tchooroo çalıların arasından sessizce kayarak Güvercin'in Kuyruksallayan'ı beklediği yere gelmiş. Yılan, Kuyruksallayan'ın yoldaşına katılmak için geçmesi gereken yolun ortasına uzanıp beklemeye koyulmuş.

Kısa süre sonra Kuyruksallayan elinde kazma çubuğuyla çıkagelmiş. Büyük Yılan Tchooroo'nun orada yattığını görünce korkuyla olduğu yerde kalakalmış.

Güvercin yolun diğer yanından "Şuradan gel!" diye bağırmış ve Tchooroo'nun başını göstermiş. Fakat Tchooroo ileriye doğru hareket etmiş ve Kuyruksallayan'ın geçmesine izin vermemiş.

Bunun üstüne Güvercin Tchooroo'nun kuyruğunu göstererek "Şuradan gel!" demiş. Fakat Tchooroo geriye doğru gitmiş ve Kuyruksallayan oradan da geçememiş.

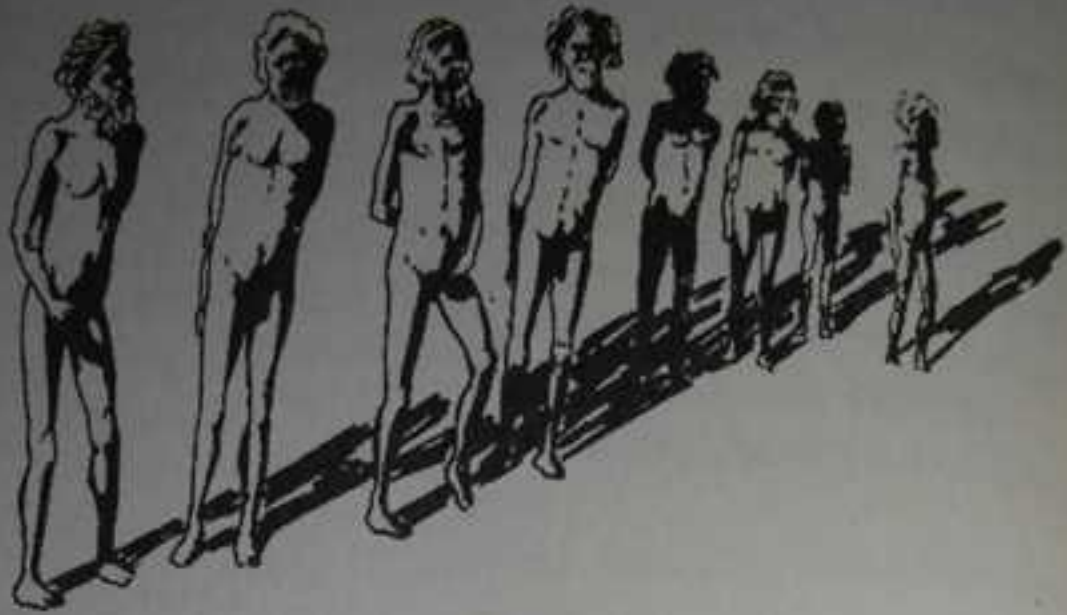
"Üstünden atla!" demiş Güvercin fakat Kuyruksallayan koşmaya başladığı anda Tchooroo dikilmiş ki Kuyruksallayan yükseğe zıplayamasın.

"Altından sürünerek geç!" demiş bu sefer Güvercin fakat Kuyruksallayan bunu dener denemez Tchooroo yere dümdüz uzanmış.

Böylece Kuyruksallayan geçebileceği hiçbir yol bulamamış.

Ardından Büyük Yılan Tchooroo Kuyruksallayan'a şöyle demiş: "Topladığın yiyecekleri hiç paylaşmadın Kuyruksallayan. Bu yüzden sonsuza dek olduğun yerde kalacaksın."

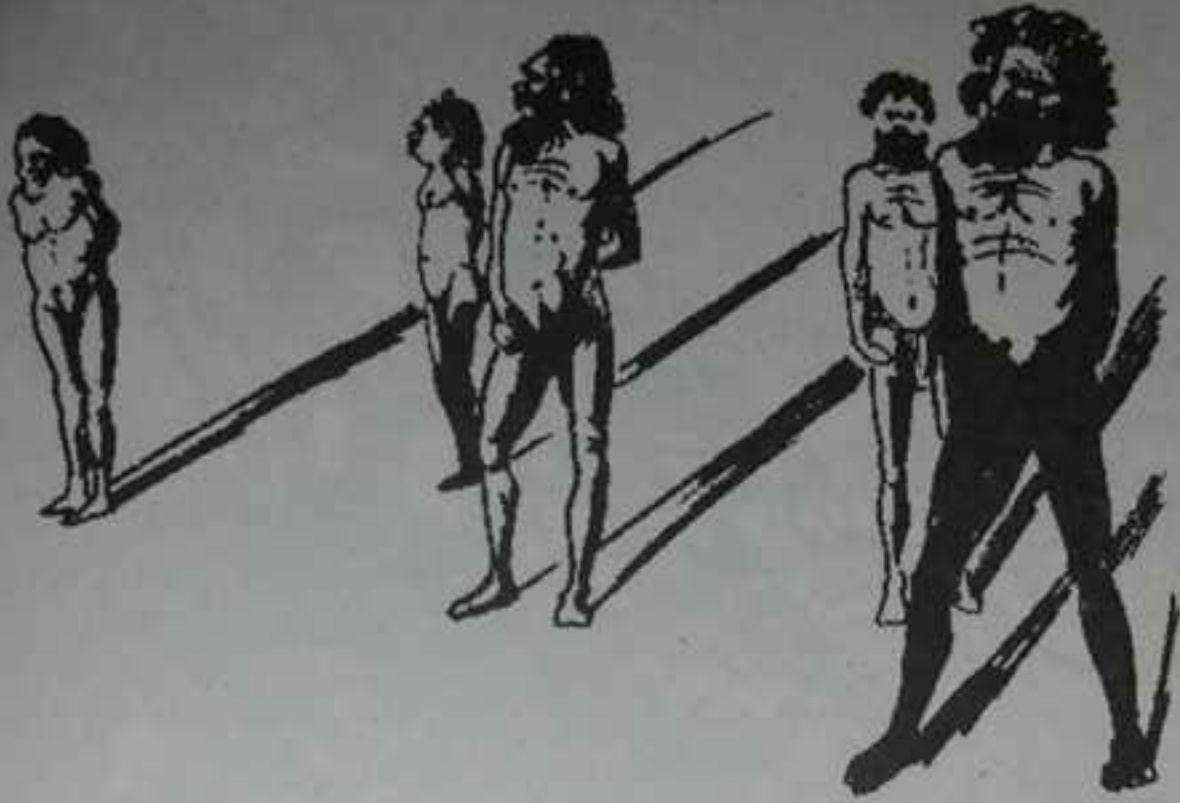
Ardından Kuyruksallayan'ı kocaman bir taşa çevirmiş. Yamminga zamanlarından bu yana o taş orada duruyormuş.

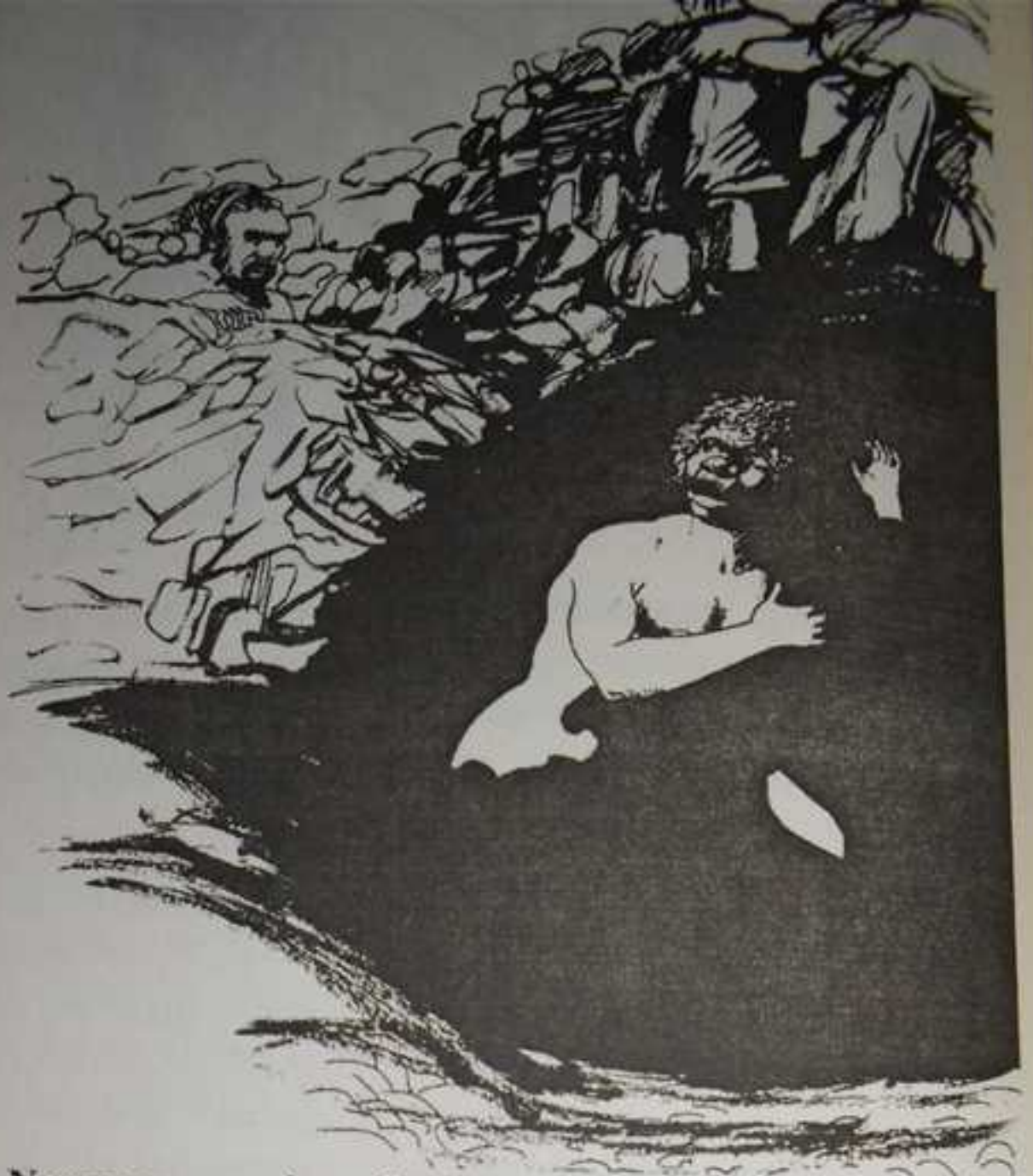
Winnini ve Kalbain Emu ve Güvercin

Yamminga zamanlarında Emu Winnini ile Güvercin Kalbain iki adammış. Winnini çalılıklarda, Kalbain ise sahilde yaşarmış ve birbirlerinin düşmanıymışlar. Bir gün çok büyük bir kavga etmişler. Mızraklarla dövüşmüşler. Kalbain mızrağına vatoz teli koymuş. Winnini'nin mızrağının da sivri taştan bir ucu varmış. Winnini ayrıca uzun bir yoong-gara (mızrak) da taşıyormuş. Kalbain'in bir mızrağı yokmuş fakat çok güçlü bir koorili lanjisi (koorili ağacından yapılmış bir bumerang) varmış.

Bu ikisi savaşmışlar da savaşmışlar. Kalbain bumerangını Winnini'ye fırlatmış ve kollarını ortasından kesmiş. Emuların kanatlarının kısa olmasının ve uçamamalarının sebebi işte buymuş. Kalbain onunla alay etmiş. "Bundan sonra daima yerde koşmak zorunda kalacaksın ama ben çok uzaklara uçabileceğim!" demiş Winnini'ye.

Yamminga zamanlarından sonra iç bölgelerde yaşayan bütün kara saçlı insanlar kıyı kabilelerinin sarışın insanlarına düşman olmuşlar ve çok uzun zaman önce Emu Winnini ile Güvercin Kalbain'in yaptığı gibi sürekli birbirleriyle savaşmışlar.

Ngannamurra'nın Şarkısı Dağ Kuşunun Şarkısı

Karraja (çok uzun zaman önce) adamın biri her gün tek başına ava çıkarmış... Bir sürü hayvan avlar, onları kampına götürürmüş. Sonra ateş yakar, etleri pişirip yer ve uyurmuş.

Bir sabah gün doğarken şarkı söyleyen bir kadının çok uzaklardan gelen sesiyle uyanmış avcı. Şarkının sözleri şöyleymiş:

*Sular parıldar gölgedeki taşlarda,
Parıldar gölgedeki taşlarda -
Bak nasıl da parıldıyor su!*

Avcı kalkmış ve ellerini alınına dayayıp gözlerini gölgeleyerek kampın etrafına iyice bakınmış fakat şarkıyı söyleyen kadını görememiş. Ateşinin başına dönmüş ve o gün için ava çıkmadan önce biraz daha et pişirmiş.

Ertesi gün güneş doğarken yine aynı şarkıyla uyanmış:

*Sular parıldar gölgedeki taşlarda,
Parıldar gölgedeki taşlarda -
Bak nasıl da parıldıyor su!*

Bir kez daha etrafına bakmış fakat yine o kadını görememiş. Kampından sessizce ayrılmış ve yakınındaki küçük tepenin üstüne çıkmış. Şarkı oradan daha yüksek sesle duyuluyormuş. Yamaçtaki bir oyuğun önünde bir yığın toprak görmüş. Oyuğa yaklaşmış ve bağırmış: "Oradaki kadın! Şarkım duyuyorum. Ne yapıyorsun sen?"

Cevap veren olmamış fakat kadın şarkı söylemeyi sürdürüyormuş. Avcı oyuğun içinde birinin harıl harıl çalışmakta olduğunu duyabiliyormuş. Sürünerek yavaş yavaş ilerlemiş ve sonunda gölgesi vurmuş oyuğun üstüne. Birden ses kesilmiş ve yamaçta kendisi için bir barınak yapmakta olan Dağ Kuşu Ngannamurra "Ngo, ngo, ngo!" diye çığlıklar atarak dışarıya fırlamış.

Avcı arkasına dönüp kaçmış oradan. Epeyce koşmuş. Avcı gidince Ngannamurra şarkı söylemeye ve yuvasını yapmaya devam etmiş.

Bugün hâlâ yuvasını kurarken dingin şarkısını söylemeye devam eder Okalıptus Kadın Ngannamurra.

Langoor ve Jalbu Keseli Sıçan ve Sansar

Yamminga zamanlarında Sıçan Langoor ve Sansar Jalbu çalılarda yaşarlarmış ve günlerini avlanarak geçirirlermiş. Kendilerine birer kamp kurmuşlar. Sansar Sıçan'ı kışkırtıyormuş çünkü Sıçan yumuşak kürküyle süsler yapabiliyormuş. Kürkünden bir parça alıp ince bir kabuk levhanın üstüne koyarmış ve onu külle karıştırmış. Sonra kürke küllere bir ateş değneğiyle sürekli vurmuş. Böylece kürk küllere bir temizlenir ve beyazlaşmış. Bunları yaptıktan sonra Sıçan, bu yumuşak beyaz kürkten saç bantları, kol bantları ve kemerler yaparmış ve bunları kabile insanların dans edip şarkılar söylediği şölenlerde giyermiş.

Sansar hep tüylerinden böyle güzel süsler yapmak istiyormuş fakat ne zaman yapmaya kalksa yaptığı tüyleri çok sert ve düz buluyormuş. Sadece ince uzun iplikler yapabiliyormuş. Gittikçe huysuzlaşmış ve bir gün Sıçan'la karşılaştağında ateş değneğiyle ona saldırmış. Sıçan da kendi ateş değneğiyle hemen karşılık vermiş. Sert ve keskin darbeler vurabilmek için birbirlerinin etrafında dönmeye başlamışlar.

Sıçan'ın ateş değneği boonderung ağacındanmış; kalın, çattırdayan bir değnekmiş bu. Sansar'a öyle güçlü vurmuş ki Sansar'ın tüyleri eskisinden iki kat daha sert ve düz hale gelmiş. Bundan dolayı Sansar artık uzun ince iplikleri bile yapamaz olmuş.

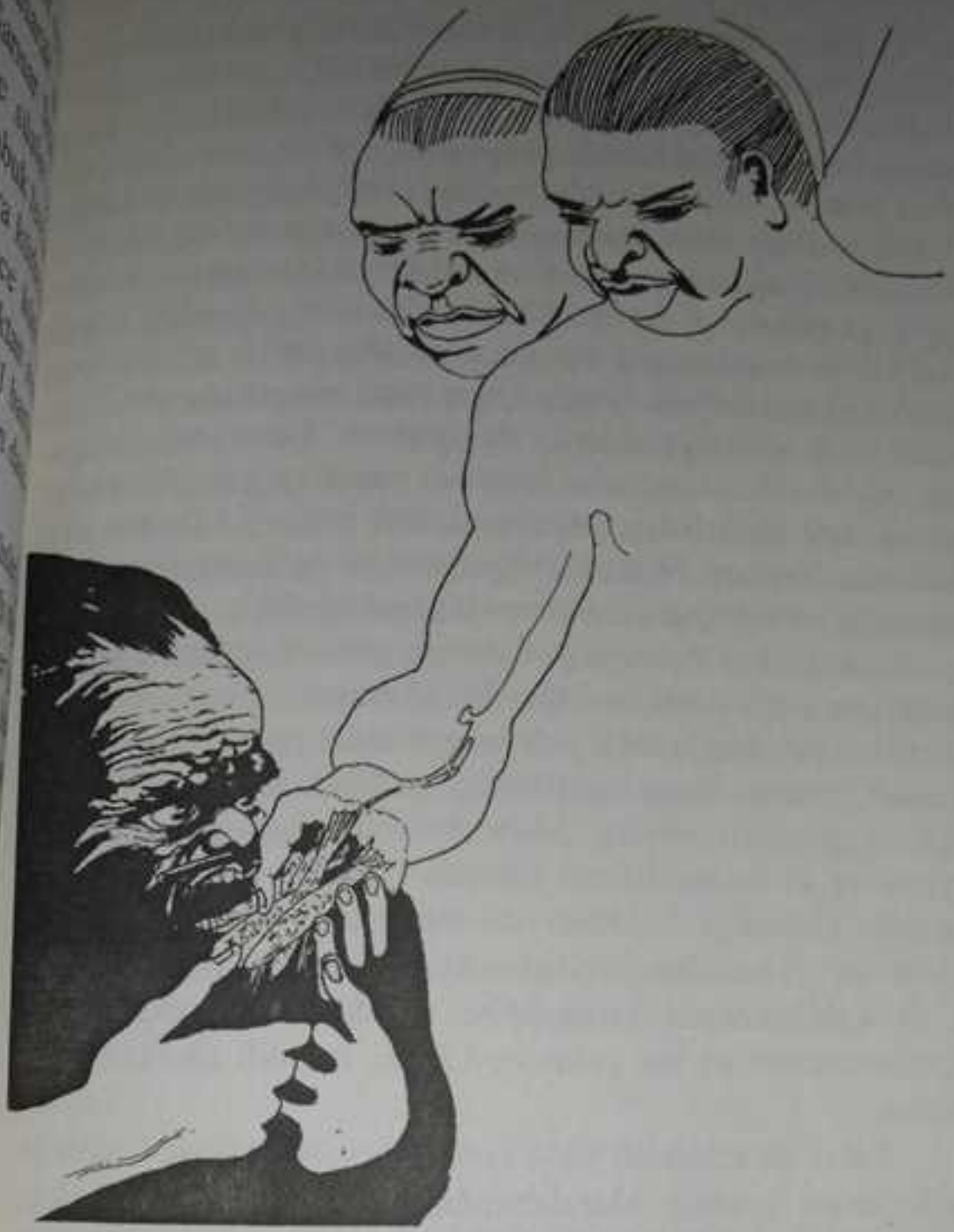
Eğer Sansar da Sıçan'a bir boonderung değneğiyle vursaymış Sıçan'ın kürkü de onunki gibi sert ve düz olurmuş. Fakat Sansar yanlışlıkla eline jaggal ağacından bir ateş çubuğu almış ve Sıçan'a bununla vurmuş. Böylece Sıçan'ın tüyleri eskisinden daha yumuşak ve beyaz hale gelmiş.

Bütün bunlardan sonra Sıçan wombaya (kabile insanları) kürkünden nasıl saç bandı, kol bandı ve kemer yapabileceklerini göstermiş. O günden sonra insanlar başka kürkleri değil yalnız sıçan kürkünü kullanır olmuşlar.

Lengo ve
Sahil A

Yammi
hil adamı) i
varmış. M

Lengo ve Mandabulabula
Sahil Adamı ve Oğlu

Yamminga zamanlarında Lengo bir Koojangooroo (sahil adamı) imiş. Bu adamın Mandabulabula adında bir oğlu varmış. Mandabulabula akıllı ve güçlü anlamına gelirmiş.

Lengo, halkı arasında en usta balıkçı olarak tanınmış. Ülkesinde oğlu Mandabulabula ile tüm diğer gençlere en iyi balık yakalama yöntemlerini öğretirmiş. İstiridye ve diğer deniz kabuklularını küçük parçalara ayırır ve yem olarak denize atarmış. Büyük balıklar bunları yemeye gelince de Lengo istediği kadar balık yakalayabilirmiş. Bazen de bir karrajoo (tekir balığına benzer küçük bir balık) yakalar, ateşte kızartır, ağzında çiğner ve denize tükürürmüş. Böyle yapınca büyük balıklar karrajoooyu yemek için daha çabuk gelir, Lengo da onları yakalamış. Lengo ayrıca sahil insanlarına meşaleyle nasıl balık yakalayacaklarını da öğretmiş. Uzun süre yanabilen büyük woondungoolar (meşale) yapar ve gel-gitle kıyıya gelen türlü türlü balığı yakalamak için lanjisiyle (bumerang) kumsala inermiş: Walga-walga, somon balıkları, jirra-look, eşkinalar ve tadı çok güzel olan olan başka balıklar yakalamış.

Lengo'nun balıkçılığı öğrettiği gençler arasında öğretilenleri en hızlı kavrayan oğlu Mandabulabula imiş. Yetişkin bir adam olduğunda artık o da Lengo kadar iyi bir balıkçıymış. Zaman geçmiş, Lengo yaşlanmış ve balık yakalamaya artık oğlunu gönderir olmuş. Mandabulabula her gün kamptan ayrılır ve av mızraklarının üstünde bir sürü balıkla geri dönermiş. Getirdiği balıkları da babasının önüne koyarmış. Lengo en iyi balıkları kendisine ayırır, sıradaki en iyi balıkları da kabilesindeki kardeşlerine ve dostlarına gönderirmiş. Mandabulabula'ya ise yalnızca küçük, kılçıklı olanları bırakmış.

Sahil insanların yasalarına göre, erkekliğin bütün sınavlarından geçmiş Mandabulabula gibi yetişkin erkekler yakaladıkları balıklardan istediklerini yeme hakkına sahip olmuş. Mandabulabula bunun bilincindeymiş fakat babasına olan sevgisinden ve saygısından uzun zamandır Lengo'ya itaat ediyormuş ve yakalayıp getirdiği balıkların yalnız küçük ve kılçıklı olanlarını aldığında şikâyet etmiyormuş.

Fakat en sonunda Mandabulabula artık bir kadın ya da bir çocukmuş gibi muamele görmekten bıkmış; artık babasının yemesi ve kabilesindeki kardeşleri ile dostlarına vermesi için balık yakalamamaya karar vermiş. Bir gün kendi payını yere atıp koşar adımlarla kamptan ayrılmış.

Babası arkasından "Nereye gidiyorsun?" diye seslenmiş.

Mandabulabula cevap vermeyince Lengo bir mızrak kapıp sahile doğru giden oğlunu takip etmeye başlamış. Orada şaşkınlık içinde oğlunun kendini bir şimşeğe çevirip denizin ortasında kaybolduğunu görmüş. Mızrağı ve yerden aldığı ağaç dallarıyla onu durdurmaya çalışmış fakat Mandabulabula çoktan uzaklara gitmiş.

Bunun üzerine Mandabulabula kırmızı bir taşa dönüşmüş ve Broome'un kuzyinde, Wallaning yakınlarındaki sahilin yanında yerin altına girmiş. O günden beri bu yer sahil insanları tarafından Mandabulabula-goor (Mandabulabula'nın toprağa dönüştüğü yer) olarak bilinir. Böylece Lengo üzüntü içinde öğrenmiş ki, yaşlı adamlar, oğullarının yetişkin birer erkek olunca yakaladıkları balıklardan hakkı olanı almalarına engel olmamalıdır.

Walja ve Weeloo
Avustralya Şahini ve Çulluk

Dhoogoor zamanlarında, Avustralya Şahini Walja yamba, yamba weelurarra'dan (uzak batıdan) Yuria'ya gabbi (su) getirmiş. Suyu bir kanguru derisi içinde taşır ve büyük beyaz bir kayanın önüne koyarmış. Sonra yaptığı bu küçük gölün yanında karısı Çulluk Weeloo ile oturmuş.

Şahin etrafına bakınır, et için avlayabilecekleri bir sürü hayvan görmüş: kangurular, emular, vombatlar ve tavuklar. Gölge ve ateş sağlayacak pek çok ağaç, okaliptus, akasya, sandal ağaçları ve yenilebilecek bir sürü bitki görmüş. Kendisi her gün ava çıkarken karısı Çulluk otlar, kökler, meyveler, karıncalar, kertenkeleler ve diğer küçük hayvanları toplamış.

Şahin ve Çulluk uzun zaman Yuria Suyu'nda mutlu mesut yaşamışlar. Fakat bir gün Şahin emu avlamak için çok uzaklara gittiği bir sırada, Akasya kuşu Koongara, Çulluk yemek ateşiyle ilgilenirken kampa gelmiş. Akasya kuşu Çulluk'u karısı yapmak için yanında götürmüş. Akasya Kuşu'nun Çulluk'u götürdüğünü görenler sadece Şahin'in amcaları Kaanga (kargalar) imiş; fakat onu durdurmak için hiçbir şey yapmamışlar.

Daha sonra Şahin avdan elinde büyük bir emuyla dönmüş. Kampı boş bulmuş, üstelik ateşteki küller de soğukmuş. Bütün kampı aramış fakat Çulluk'u hiçbir yerde bulamamış. Akasya Kuşu'nun Çulluk'u götürürken bıraktığı ayak izlerini fark etmiş. Şahin bunların Akasya Kuşu'na ait olduğunu anlamış ve izlerin güneye doğru gittiğini görmüş.

Şahin öfke içinde "Onları takip edeceğim, Akasya Kuşu'nu öldüreceğim ve Çulluk'u onun kendisini kaçırmasına izin verdiği için bir güzel döveceğim" diye bağırmış. Sonra Yuria Suyu'nun yanındaki büyük beyaz kayaya oturmuş ve mızrağını keskinleştirmek ve onu daha güçlü ve sert hale ge-

tirmek için ateş yakmış. O çalışırken, Kargalar onunla alay etmeye gelmişler.

Kaba sesleriyle "Kaa! Kaa!" diye şarkılar söylemişler. "Akasya Kuşu ve Çulluk çok uzaklarda bir kampa gittiler. Dinle! Yol boyunca nasıl uzaklaştıklarını duy!"

Şahin onların alaylarına karşılık vermemiş. Mızrağını iyice keskinleştirmiş. Hazır olduğunda ise kayadan kalkmış. Giderken taşın üstünde yaktığı ateşin izi, kayaya bastırıldığı yerde mızrağının damgası, oturduğu yerde de dizlerinin izi kalmış. Bu izler hâlâ Yuria Suyu'ndaki beyaz taşta görülebilir. Sonra Şahin, Akasya Kuşu ile Çulluk'un peşine düşmüş.

Şahin eskiden su getirirmiş: bir zamanlar Yuria'ya suyu getiren oymuş ve gökyüzünden su indirebiliyormuş. Akasya Kuşu'nun izlerini takip ettikçe batıdaki bütün büyük yağmur bulutlarını bir araya toplamış. Bulutlar Şahin için yağmur yağdırmak üzere hızla gelmişler. Şahin bir çırpıda Akasya Kuşu'nun Çulluk'u kaçırdığı yere, Koorijilla'ya giden yağmur bulutlarının arasına dalmış.

Bu arada Akasya Kuşu çoktan kendi evine Koorijilla'ya ulaşmış. Akasya Kuşu'nun zaten bir karısı varmış ve ismi Beyaz Kakatu Yanguna imiş. Fakat Akasya Kuşu ile Kakatu hiç anlaşamamış. Çünkü Kakatu barınağını hep yüksek, yapraklı yerlerde yapmak istermiş. Akasya Kuşu ise taşlı yerlerdeki oyuk zeminlerde yaşamak istermiş. Çulluk da yuvasını taşlı yerlerde yapmayı sevdiğinden Akasya Kuşu onu Kakatu'dan daha çok sevmiş.

Akasya Kuşu Koorijilla'ya varır varmaz derin bir çukur kazıp içine girmiş. Çulluk'u da arkasından sürüklemiş. Böylece eğer onlar uyurken Şahin gelip yuvaya girerse Çulluk üstte olacak ve ilk o mızraklanacakmış. Bu da kendisine kaçma şansı verebilirmiş.

Akasya Kuşu çok geçmeden Şahin'in gökyüzünde toplayıp getirdiği yağmur bulutlarının yaklaşmakta olduğunu görmüş. "Korkunç bir yağmur geliyor!" demiş. Kısa süre içinde

kapkara yağmur bulutları bütün gökyüzünü kaplamış. Öyle çok yağmur yağmış ki Akasya Kuşu Koorijilla'da oturacak bir tek kuru bir yer bulamamış. Ayağa kalkmış ve Çulluk'u Waldhabbi denen yere götürmüş fakat yağmur bulutları orda da onları takip etmiş. Bunun üzerine Waldhabbi'den Kureengabbi'ye gitmişler; ne var ki yağmur hâlâ peşlerindeymiş. Geçtikleri yolların hepsini su içinde bırakıyormuş.

Akasya Kuşu ile Çulluk çok yorulmuşlar ve dinlenebilecekleri hiçbir yer yok gibi görünüyormuş. Sonunda Kureengabbi'de büyük bir kayaya oturmuşlar. Burada Şahin yol boyunca batıdan getirdiği yağmur bulutlarından çıkıp gelmiş. Akasya Kuşu'nu alayağı edip onu mızraklamış. Bugün Kureengabbi'deki o büyük kaya Akasya Kuşu'nun kanının aktığı yeri gösterir ve kaya onun ayak izleriyle işaretlenmiştir.

Sonra Şahin, Çulluk'u Yuria'ya, yuvasına geri götürmüş. Alaycı kargalar Şahin'in karısını bulduğunu görünce sesi kesmişler. Yuria'da Şahin değneğini Çulluk'a öyle sert vurmuş ki karısı "Weeloo! Weeloo!" diye çığlıklar atmış. Çulluklar işte bu yüzden hep böyle çığlıklar atar.

Yool-burroo boora... Bütün bunlar çok uzun zaman önce olmuş.

Wallee için Avlanan Jandular Avcı Kadınlar

Yamminga zamanlarında, Büyük Avustralya Körfezi'nde bulunan Yardagurra adlı bir yerde kendi başlarına yaşayan bir jandu (kadınlar) kabilesi varmış. Kabilelerin yasasına göre kadınlar ve erkekler ayrı değil beraber yaşamalı ve erkekler her gün wallee (et) avlarken kadınlar da mai (bitki) toplama-
lıymış. Fakat bu kadınlar yasaya uymamışlar. Tek başlarına yaşamakla kalmamış her gün erkeklerin kullandıkları silah-
larla ava çıkmışlar. Mızraklar, mızrak fırlatıcıları ve av bıçak-
ları taşıyorlarmış. Erkekler gibi kanguruları izleyip mızraklıyor,
düzlüklerde emu avlıyorlarmış.

Görevi yasayı korumak olan Büyük Yılan Tchooroo bu kadınları yaşam biçimleri yüzünden azarlamış. Onlara şöyle demiş: "Wallee avına çıkmamalısınız. Bu erkeklerin işi. Mai toplamalısınız. Kadınların işi budur ve av yasası bunu söyler."

Fakat kadınlar Tchooroo'nun sözlerine kulak asmamışlar ve her zamanki gibi ava çıkmaya devam etmişler. Tchooroo sözünü dinlemediklerini görünce çok öfkelenmiş ve bütün kadınları jiddi jonooya (akkarınca yuvaları) çevirmiş. Şimdi Yardagurra'da duran bütün uzun, tepeli akkarınca yuvaları Yamminga zamanlarında yaşamış, yasaya karşı geldikleri için de Büyük Yılan Tchooroo tarafından cezalandırılmış olan avcı kadınlardır.

Tembel Jandu Joord-Joord Tembel Kadın Karabatak

Çok eskiden Yamminga zamanlarında Karabatak Joord-Joord bir janduymuş (kadın) ve iki oğlu varmış. Oğulları her gün keseli sıçan ve başka hayvanlar avlamak için çalılara giderler ve avlarını eve getirirlermiş. Sonra da annelerinin yiyebileceği kadarını ona verirlermiş.

Karabatak da her gün kökler, böğürtlenler ve başka bitkiler toplamaya, bardi ve kertenkele gibi küçük hayvanlar bulmaya gitmeliymiş. Bir kadın olduğundan bunları yapması gerekirmiş fakat Karabatak çok şişman ve tembelmiş. Oğullarına her gün hemen kampın önünden topladığı nyell-guru ve ngar-ran (beyaz karınca ile karınca yumurtası) dışında hiç bir şey vermezmiş. Kısa bir mesafe gider ve bin-jinini (ağaç kabuğundan yapılmış tas) bunlarla doldurmuş; çünkü bunları ele geçirmek çok kolaymış. Avladıkları sıçan, valabi (ufak kanguru) veya iguana ile eve dönen oğullar annelerinin tasında her gün aynı yemekleri görürlermiş: beyaz karınca ve karınca yumurtaları. Annelerinin zahmet edip bulduğu her şey bunlardan ibaretmiş. En sonunda karınca ve karınca yumurtası yemekten bıkan oğullar annelerinin tasında ne var ne yoksa hepsini ateşe savurmuşlar. Karıncalar ve yumurtaları ateşte çatır çatır yanmış.

“Bu yanan da ne? Ne bu?” diye seslenmiş Karabatak.
“Bir şey yok” demiş oğulları. “Yok birşey.”

Böylece her gün eve gelip de annesinin tasında karınca ile karınca yumurtasından başka bir şey bulamadıkları zamanlarda hepsini ateşe atıyorlarmış.

Bir gün ellerinde iri sıçanlarla erkenden eve gelmişler. Annelerini beyaz karınca ve karınca yumurtası toplarken bulmuşlar.

Büyük oğlan kardeşine şöyle demiş: “Hadi annemizi cezalandıralım çünkü kabilenin yasasına uymuyor ve bize uygun yemekler vermiyor. Bize berbat beyaz karıncalarla karınca yumurtaları dışında bir şey vermiyor. Oysa biz ona hep etin iyisini getirip adilce paylaşıyoruz.”

Karabatak oğullarının kendisine doğru geldiklerini görünce akıllarından geçeni anlamış. “Onlara uygun yemek vermediğim için beni cezalandıracaklar” diye düşünmüş. Kazmasını kavramış ve oğulları yaklaşır yaklaşmaz onlara vurmaya başlamış. Bunun üstüne iki oğul da ateş değneklerini almışlar ve annelerinin sırtına vurmuşlar. İşte bu yüzden Karabatak kuşa dönüştüğü gün siyah bir sırtı olmuş. “Joord-Joord! Joord-Joord!” diye ağlarmış hep bu kuş uzaklara uçarken.

Oğulları eve iyi et getirirken anneleri de güzel yiyecekler toplamalıdır; kabilenin yasası böyledir.

Ngannamurra, Milbarli ve Yoongga

Dağ Kuşu, Kısa Kuyruklu İguana ve Uzun Kuyruklu İguana

Çok eskiden Dhoogorr zamanında (Düşzamanı) Dağ Kuşu Ngannamurra bir erkekmiş. Kuzeye doğru gidiyormuş ve bir takım kum tepelikleri arasında mallee ve spinifekslerle (Avustralya'da yetişen çalı türleri) ile kaplı bir düzlüğe gelmiş.

“Burası benim yerim olacak” diye düşünmüş. “Kumun sertliği yürümek için çok uygun.”

Orada bir barınak inşa etmiş. Sonra etrafına bakmış ve hiç su olmadığını görmüş. Kendi kendine “Burada bir su oyuğu yapacağım” demiş.

Bumerangını çıkarıp aşağıdan düzliğe fırlatmış. Döndükçe dönmüş bumerang, geçtiği her yerde kumu oymuş ve sonunda bir Avustralya yılanının yumurtası biçiminde uzun, geniş bir su oyuğu oluşturmuş.

“Bu benim su oyuğum ve burada oturacağım” demiş Dağ Kuşu. Böylece kampını kurup ateşini yakmış. Çok gwabba (mutlu) hissediyormuş.

Bir süre sonra kısa kuyruklu İguana Milbarli ile uzun kuyruklu İguana Yoongga Dağ Kuşu'nun izini takip ederek kuzeye gelmişler. Bu üçü eski arkadaşlarmış. Milbarli ile Yoongga, Dağ Kuşu'nun kampını kurduğu yere geldiklerinde şöyle demişler: “Daha çok su oyuğu yapacağız böylece burada hep bol su olacak.”

Sonra Milbarli bumerangını fırlatmış ve ikinci bir su oyuğu açmış; aynı şeyi Yoongga da yapmış ve üçüncü bir oyuk açılıvermiş. Bunun üzerine Dağ Kuşu şöyle demiş: “Sizler benim yoldaşlarımsınız. Birbirimizle hiç savaşmayacağız ve birbirimizi avlamayacağız. Kamplarımızı da hep birbirimize yakın kuracağız.”

Bugün, Dağ Kuşu Ngannamurra yuvasını yumuşak kum içinde nereye yaparsa yapsın hemen yanına da kısa kuyruklu İguana Milbarli ile uzun kuyruklu İguana Yoongga yuvalarını kurarlar.

Kweenda, Kwidderuk ve Wata
Bandikot (Büyük Avustralya Faresi), Şahin ve Kumru

Çok eskiden Nyitting zamanlarında yoongar (yeryüzünde yaşayan erkekler ve kadınlar) ateşe sahip değilmiş. Her gün soğuktan tir tir titrer, pişirecek ateşleri olmadığından etlerini çiğ çiğ yerlermiş. Yağmurlu mevsimlerde gökyüzünden soğuk sular yağdığında, dallardan yaptıkları barınaklara sığınır ve güneşin onları ısıtıp kurutacağı günleri beklerlermiş.

Ateşe sahip olan biri varmış ve o da Büyük Fare Kweenda imiş. Fakat çok kurnaz ve açgözlü biriymiş ve bütün ateşi kendine saklamış. İnsanların ateşinden almasına izin vermezmiş. Her gün ava giderken ateşi kuyruğunun altında taşımış.

İnsanlar "Ateşinden biraz ver; ateşini bizimle paylaş!" diye yalvarırlarmış ona. Fakat Kweenda hep şöyle cevap verirmiş: "Ne ateşi? Bende ateş falan yok."

Bu cevap insanları çok öfkelen-dirirmiş çünkü kuyruğunun altında parlayan ateşi görebiliyorlarmış.

Bir gün Şahin Kwidderuk ile kuzeni Kumru Wata konuşmak için oturmuşlar.

Daha sonra iki kuzen Kweenda'yı dikkatlice izlemişler ve bir gün onu sırtında ateşle yuvasının dışında otururken görmüşler. Sırtından duman yükseliyormuş. Kwenda gülümsemekteymiş çünkü ateş yalnız kendisine ait olduğu için mutluymuş. O kendi iyi talihine gülerken Kwidderuk ile Wata birden yanına gelip iki yanına oturmuşlar. Büyük Fare Kweenda ile konuşmamışlar. Onu bir o yandan bir bu yandan, güneyden, kuzeyden batıdan sıkıştırmışlar. Bu şekilde denize kadar gitmişler.

Deniz Waddam, Kweenda'nın amcasıymış. Kwidderuk ile Wata onu denizin ucuna itince yüksek sesle bağırmış: "Amca, amca, ateşimi al! Ateşimi al!" Tam Kwidderuk ile Wata onu bir kez daha denize iterken Kweenda ateşini amcası Waddam'a fırlatmış. Fakat küçük bir kıvılcım Wata'nın sakalına düşmüş ve sakal yanmaya başlamış.

Kwidderuk ile Wata olup bitenden çok memnun kalmışlar. Aceleyle geldikleri yola geri dönmüşler ve kabile insanları her zaman ateş bulabilsin diye geçtikleri her ağaca Wata'nın tutuşan sakalından ateş bırakmışlar. Meşelere, banksialara, jamwood ve blackboylara ateşten serpiştirmişler. Jarrah ile mahoganylere ise çok az koymuşlar.*

İnsanlar ağaçlarda yanan ateşi ve yükseklere çıkan dumanları görünce çok gwabba gwabba (mutlu) olmuşlar. Dans ederek ve şarkı söyleyerek ağaçlara koşmuşlar.

"Wata ve Kwidderuk ateşi aldılar! Ateşe bakın! Ateşe bakın!" diye şarkı söylemişler.

Bundan böyle yemeklerini pişirebilmişler ve soğuk mevsimlerde bir daha hiç titrememişler. Kısa sürede üzerinde çok ateş olan ağaçların daha iyi yandığını ve iyi kül bıraktığını keşfetmişler. Az ateşi olanlarsa daha yavaş yanıp sade-

* Banksia, jamwood, blackboy, jarrah ve mahogany Avustralya kıtasına özgü ağaç türleridir. Bu isimlerin Türkçe'de karşılığı olmadığı için orijinal metindeki halini korumayı uygun bulduk (Ç.N).

ce kömür bırakıyorlarmış. Bundan sonra nereye giderlerse gitsinler yanlarında yanan banksia, jamwood veya blackboy dalları taşımışlar; çünkü bu ateş değnekleri son parçası küle dönünceye dek yanıyormuş. Ayrıca küllerin mızrak yaralarına sürülebileceğini ve bedeni sağlıklı ve temiz hale getirebileceğini de keşfetmişler.

İnsanlar Kwidderuk ile Wata için bir corroboree (danslı ve müzikli geleneksel Aborjin toplanması) yapmışlar. Böylelikle çocukları ve çocuklarının da çocukları ateşi ilk olarak kimlerin getirdiğini hep hatırlayabilecekmiş.

Ngalloogoo ve Koobijet Beyaz Kakatu ile Ardıçkuşu

Nyitting zamanlarında (çok eskiden çok soğuk günlerde) deniz kenarında bir yerde büyük bir mağara içinde yaşayan ve insan yiyen bir Janga Dwerda (hayalet dingolar) sürüsü varmış. Her sabah insan avlamak için mağaradan çıkarlarmış. Her akşam da avlarıyla geri dönerlermiş. Avları çevre ülkelerde yaşayan sahil insanları veya nehir insanlarıymış. Av eğer yaşlı bir adamsa yaşlı dingolar onu çenelerinde taşırlarmış; genç bir adamsa, onu genç avcı dingolar taşırmış.

Sahil insanları ve nehir insanları yabani dingolardan çok korkarlarmış. Kendilerini ısıtmak veya yemek pişirmek için ateş yakmaya cesaret edemezlermiş. Çünkü dingolar ate-

şin kokusunu alır almaz onlara saldırır ve buldukları herkesi yakaladılar. İnsanlar, hayalet dingolarla savaşacak güçte olmadığından ve soğuktan titreyip etleri çiğ çiğ yediklerinden ağlayıp inlerlermiş.

Bir gün Beyaz Kakatu (papağan) Ngalloogoo ile yoldaşları Ardiçkuşu Koobijet oturmuşlar ve hayalet dingolar ve onların borungurları (akraba) üzerine düşen tarifsiz keder üzerine konuşmuşlar.

Beyaz Kakatu şöyle demiş: "Kardeşlerimiz ve amcalarımız sahil insanları ve nehir insanları, Hayalet Dingolar yüzünden üşüyorlar, zayıf düşüyorlar. Çiğ et onlara iyi gelmiyor. Gidip o dingoları öldürmeliyiz. Böylelikle insanlar ısınmak ve yemeklerini pişirebilmek için ateş yakabilirler."

"Doğru" demiş Ardiçkuşu, "yarın sabah erkenden hayalet dingoların yaşadığı büyük mağaraya gidelim ve hepsi çıkmadan önce onları gen-ga-gen (bir bir) yakalayalım. Çünkü mağaranın çok dar bir geçidi var ve ancak teker teker çıkabilirler."

Ardiçkuşu bunları çok kendinden emin ve cesur bir şekilde söylemiş fakat aslında hayalet dingolardan çok korkuyormuş. Beyaz Kakatu'ya ne kadar çok korktuğunu söylemek istememiştir.

Ertesi sabah tam şafak sökerken Beyaz Kakatu ile Ardiçkuşu, hayalet dingoların yaşadığı büyük mağaraya gitmişler. Beyaz Kakatu mağaranın çıkış deliğinin yanbaşı bekliyormuş. Ardiçkuşu ise korkudan titremekteymiş. Beyaz Kakatu'nun yanında durmaya cesaret edemiyormuş. Gidip yakınındaki bir ağacın üst dallarına konmuş. Dingoların çıkmasını bekleyen Beyaz Kakatu mağarayı izlemekle öyle meşgulmuş ki Ardiçkuşu'nun uzaklaştığını fark etmemiş bile.

Sonunda burnunu mağaranın dışına uzatan ilk dingo görünmüş. Beyaz Kakatu onu görür görmez ileri atılmış ve dowuk (değnek) ile hemen burnuna vurmuş. Tek vuruşta dingoyu öldürmüştü ve çabucak kenara atmış. Bu şekilde gelen

dingoların tek tek öldürmeye başlamış. Her birinin burnuna vurup öldürüyor sonra da hızlıca kenara atıyormuş. En büyük ve yaşlı dingo ortaya çıkınca Beyaz Kakatu onu da öldürmüş. Mağarada kalan sonuncu bir dwerda yogmuş (dişi dingo). Kakatü'nün vurmak için değneğini kaldırdığını görmüş ve mağaraya geri kaçmış. Beyaz Kakatü peşinden mağaraya dalmış fakat her yere bakmasına rağmen onu bulamamış. İşte dingoların nesli bu sayede tükenmemiş. Çünkü Beyaz Kakatü dişi dingoyu öldürebilseymiş geriye hiç dingo kalmayacaktı.

Bütün bunlar olurken Ardiçkuşu korkudan titreye titreye ağacın dallarında beklemiş ve Beyaz Kakatü'nün tek tek dingoları öldürüşünü izlemiş. Öyle çok titriyormuş ki ağaç sanki güçlü bir rüzgâr esiyormuş gibi sallanıyormuş. Kenara yığılan onca ölü dingoyu görmesine rağmen Beyaz Kakatü'nün yanına inip yardım etmeye korkuyormuş.

Beyaz Kakatü bütün Hayalet Dingoları öldürdüğü için kendinden çok memnunmuş. Yol boyunca "jitti-jitti-jitti" diye şarkı söyleyerek gururla kardeşleri ve amcalarının, sahil insanlarıyla nehir insanların kamplarına gelmiş. Gittiği her kampta insanlara şunları söylemiş: "Kardeşlerim, ateşlerinizi yakın ve yemeklerinizi pişirin. Çünkü bir dişi dingo dışında bütün hayalet dingoları öldürdüm."

Beyaz Kakatü'nün sözlerini işiten herkes yürekten goort gwab (mutlu) olmuş. Şarkılar eşliğinde dans ederek, şarkılar söyleyerek Beyaz Kakatü ve Ardiçkuşu için bir corroboree (danslı ve müzikli geleneksel Aborjin toplanması) yapmışlar. Çocuklarına onları hayalet dingolardan kurtaran küçük kardeşleri Beyaz Kakatü ile Ardiçkuşu'nu asla öldürmemelerini tembih etmişler. O zamandan sonra Beyaz Kakatü ile Ardiçkuşu'nun corroboreesi onların hayalet dingoların mağarasına gittiği zamanda yani her sabah güneş doğarken yapılmış. Bu dans insanlara Beyaz Kakatü'nün insan yiyen dingoları değneğiyle nasıl tek tek öldürdüğünü anlatırmış.

Badhu-Wudha ve Kurulba Sağlak ve Solak

Dhoogoorr zamanlarında (Düşzamanı), Büyük Avustralya Körfezi'nde Willilambi insanları korku içinde yaşarlarmış. Kuzeyde yaşayan Şahin Walja, karısı ve iki oğlu onların düşmanıymış. Şahin ne zaman Willilambi kamplarının yakınına gelse yüksek sesle bağırmış ve her bağırmasında da kableden bir çocuk ölmüş. Bazen de Şahin sandal ağacın-

Willilambi
marakları
Ayrica
Şahin'in
Eg
yeryüzü
sebebi olur
ise o çok esk
Wudha ile
Kartal
nasıl ö
Bir gün Bad
ve kabile ha
Kartal Walja
nasıl iy
ilece ileride
Badhu-W
sipsivri uçla
iki karde
düzlüğe
yanı
lardaki
Kuzey
ve iki oğl
büyük kanat
"Wom
Sonra
muşlar. Ate
arasında ka

dan bir dal koparır ve yine bir çocuğun ölümüne sebep olurmuş. Kısa süre içinde Willilambi erkekleri hiç erginleme törenleri yapamaz olmuşlar çünkü erkekliğin sırlarını öğretecekleri oğlan çocuğu kalmamış.

Bazı Willilambi erkekleri Şahin'i mızraklamayı denemişler fakat mızrakları çok yumuşakmış ve onun sert derisine işlemiyormuş. Ayrıca kabile Şahin'le savaştan çok korkuyormuş. Şahin'in Wardayı (Willilambi yakınlarında yetişen ve boyları gökyüzüne uzanan büyük ağaç) kırmasından çok korkuyorlarmış. Eğer büyük ağaçlar kırılırsa gökyüzü başlama yıkılır, yeryüzünü karanlığa boğar ve bütün canlıların ölümüne sebep olurmuş.

İşte o çok eski günlerde iki büyük kardeş yaşamış; sağlıklı Badhu-Wudha ile solak Kurulba. Bunlar yeryüzünde dolaşan iki ruhmuş. Kartal'ın bağırarak ve dalları kırarak Willilambi oğlanlarını nasıl öldürdüğünü görünce çok üzülmüşler.

Bir gün Badhu-Wudha, Willilambi suyunun yanına oturmuş ve kabile halkına şöyle demiş: "Kardeşim Kurulba ve ben Kartal Walja'yı, karısını ve iki oğlunu öldüreceğiz. Sonra da size nasıl iyi ve sert mızraklar yapacağınızı öğreteceğiz. Böylece ileride düşmanlarınızla savaşabileceksiniz."

Badhu-Wudha ile Kurulba'nın çok güçlü, sert ve pürüzsüz sipsivri uçları olan mızrakları varmış.

İki kardeş kuzeyden çok güçlü bir rüzgâr estirmişler ve rüzgâr düzlüğe doğru gelirken gökyüzüne uzanan büyük ağaçların yanında büyük bir ateş yakmışlar. Ateş yanarken yakınlardaki ağaçlara saklanmışlar.

Kuzey rüzgârıyla gelen karanlık beraberinde Şahin'i, karısını ve iki oğlunu da ağaçların altındaki o yere sürüklemiş. Orada büyük kanatlarını arkalarına kıvrıp hep birlikte oturmuşlar.

"Wommu ngannain" (Evim benim) demiş Kartal.

Sonra Şahin, karısı ve iki oğlu yiyecek bir şeyler bulmuşlar. Ateşte pişirip yemişler. Ardından ağaçların yaprakları arasında kendilerini saklamışlar.

namı), Büyük Ateş
orku içinde yaşar
ve iki oğlu onları
i kamplarının yan
r bağırmalarında
dall ağaçları

Bu arada Badhu-Wudha ve Kurulba onların yaptığı her şeyi izlemekteymiş. İki kardeş büyük ağaçların altında sürüne sürüne ilerlemişler. O kadar irilermiş ki dikkatli yürümezlerse yer sarsılır, büyük ağaçlar kırılır ve gökyüzü yere yıkılırmış. Uyumakta olan Şahin ve ailesinin yanına gelmişler. Mızrakları ve mızrak fırlatıcıları hazırmış. Sağlak Badhu-Wudha mızrağını Şahin'e, solak Kurulba ise Şahin'in karısına fırlatmış. İki şahin bedenlerini delen mızrakla acı içinde bağırıp kaçmışlar. Korkan yavru şahinler ağaçlara saklanmış fakat Badhu-Wudha onları çıkarıp düzlükte öldürmüştü. Bir süre sonra Şahin, karısı ve çocuklarına bakmak için geri döndüklerinde Badhu-Wudha onları da öldürmüştü. Şahinlerin öldürüldüğü yerin adı Cooilgamba imiş ve kemikleri bugün Womundo'da görülen kayalara dönüşmüştü.

Sonra Badhu-Wudha ile Kurulba, Willilambi etrafında yerden bir sürü sert gövdeli ağaçlar çıkarmışlar. Bu ağaçlardan odun elde etmişler ve Willilambi erkeklerine nasıl iyi, güçlü mızraklar ve mızrak fırlatıcılar yapacaklarını öğretmişler.

"Artık hiç kırılmayacak mızraklarınız var ve bundan sonra Şahin'den korkmanıza gerek yok" demiş iki kardeş kabile halkına.

Willilambi erkekleri çok mutlu olmuşlar ve o günden sonra kendilerini avlamaya gelen düşmanlarını öldürebilmişler. Kısa sürede kabiledede erginleme törenlerine katılacak ve erkekliğin sırlarını öğrenecek oğlan sayısı yeniden artmış.

İki hayalet birader Badhu-Wudha ve Kurulba, Willilambi'yi bu korkudan kurtardıktan sonra beraber gökyüzüne yükselmişler. Orada, Dhoogoorr zamanlarından beri oturuyorlarmış ve uzun beyaz bulutlara benziyorlarmış: Badhu-Wudha bir yanda, Kurulba diğer yanda. Ne zaman yaşlı bir Willilambi erkeği ölse Badhu-Wudha onu sağ eliyle çekip yukarı alırmış; ve ne zaman bir Willilambi kadını veya çocuğu ölse Kurulba onu sol eliyle çekip yukarı alırmış.

SÖZLÜK

- Bin-jin:** Ağaç kabuğundan yapılmış bir tür tas
Borunguru: Ağabey
Bwok: Keseli sıçan derisinden yapılmış palto
Corroboree: Danslı ve müzikli geleneksel Aborjin toplanması
Dap: Bıçak
Demma Goomber: Büyük Atalar
Demmangur: Avcılık ve toplayıcılık yapamayacak kadar yaş-
lı insanlar
Dhoogoorr: Düşzamanı
Dowingerup: Güney-batı toprakları
Downk: Sopa
Dowuku: Değnek
Dwerda: Dingo
Gabbi: Su
Geerbaiju: Yerli arıların ürettiği bal
Gij: Mızrak
Girrgirr: Doğan
Jallingmur: Pelikan
Jandu: Kadın
Janga: Hayalet
Jiddi Joonoo: Akkarınca Yuvası
Jindabirrbirr: Kuyruksallayan kuşu
Joogajooga: Kuzey Güvercini
Joord-Joord: Karabatak
Jooteetch: Sansar
Kaanga: Karga
Kallee-gooroo: Boğa böğürten: 20 cm uzunluğunda 3 cm
genişliğinde bir tahta parçasıdır. Ucu deliktir, içerisinden bir
ip geçirilir. Böylece o ip döndürüldüğünde gök gürlemesine
veya boğa böğürmesine benzer bir ses çıkarır.
Karraja: Çok uzun zaman önce
Karrgain: Mavi Güvercin

Karri-mul: Beyaz Kil
Kogga: Amca
Kolguru: Küçük Güvercin
Koobijet: Ardiçkuşu
Koojangooroo: Sahil insanı, kıyı bölgelerinde yaşayan Aborjinler
Koolungur: Evlatlar
Koongara: Akasya Kuşu
Koonian: Kuzey
Korda: Eş
Koordi: Kertenkele
Koordurwain: Yerli ahbap, arkadaş
Koytch: Taş Balta
Kweenda: Bandikot
Kwidderuk: Şahin
Langoor: Avustralya Keseli Sığıncı
Leda: Arı yağı
Mai: Yenilebilir bitkiler, tohumlar ve kökler
Maia: Çalıdan yapılmış yuva, ev, barınak
Meeka: Ay
Mirooroo: Büyü, sihir
Mulgur: Gökgürültüsü büyüü
Murdur: Kırmızı Kil
Ngalloogoo: Beyaz Kakatu
Ngangaru: Güneş
Ngannamurra: Avustralya Dağ Kuşu
Ngar-ran: Karınca yumurtası
Ngarri: Çalılara musallat olan hayaletler
Nimbal: Ayak
Nimmamoo: Erkek çocuk
Nyell-guru: Beyaz karınca
Ooba: Arı yumurtası
Pindan: Çalılık
Reerr-ga: Kömür
Waddarn: Deniz

Wadda: Avustralya
Wadda: Hayvan eti.
Wamberr: Turna
Wanna: Kazma çubuk
Wardu: Vombat
Warragunna: Avu
Wata: Kumru
Wef: Emu
Woggal: Yılan
Womba: Adamla
Yogga: Zevce, eş
Yongar: Halk, in
Yoong-gara: Bi
Yoongar: Yery
Ateş değnekler
tepesi kırmızı
eder. Taneleri
pesinin etrafı

- Walja:** Avustralya Kartalı
Wallee: Hayvan eti, av
Wanberr: Turna
Wanna: Kazma çubuğu
Wardu: Vombat
Warragunna: Avustralya Şahini
Wata: Kumru
Weeloo: Çulluk
Wej: Emu
Woggal: Yılan
Womba: Adamlar, kabile adamları
Yogga: Zevce, eş
Yongar: Halk, insan topluluğu
Yoong-gara: Bir tür mızrak
Yoongar: Yeryüzünde yaşayan tüm insanlar
Ateş değnekleri: Yaklaşık 60 cm uzunluğu ve 1 cm çapında, tepesi kırmızı tanelerle kaplı iki değnek. Kırmızı ateşi temsil eder. Taneleri bir arada tutmak için balmumu kullanılır. Tepesinin etrafı bir yaprakla sarılıdır.

Her gece, günün avı yakalandığında ve akşam yemeği yendiğinde, Kabbarlı defterini ve kalemını alıp aşağıya, Aborjin kampına gider, çadırının altında ateşin başına oturur ve l yıldızları altında yaşlı erkeklerin anlattığı hikâyeleri dinlerdi. Bu folklor hazinesini keşfetmek büyüleyici bir işti. Bunlar, olağanüstü ve hayal gücü yüksek bir halkın kültürünü temsil eden harikulade masallardır.

Bütün eski inanç ve mitlerde olduğu gibi, bu masallarda yalnız eğlenmek için anlatılan hikâyelerden çok daha fazlasını içerir. Bir halkın, Aborjin insanların, sözlü kültürünü temsil ederler; inançlarını, geleneklerini ve tarihini.

Bu kitapta anlatılan masallar Aborjinlerin Düşzamanı'na uzanır. Düşzamanı, ruhani totem varlıkların yaratılışa biçim verdiği, ilk insanların yeryüzünde ortaya çıktığı ve insanların totem anıtlarının yeryüzünde bulunduğu kutsal bir dönemdir. Düşzamanı, Aborjin dilinde Yamminga, Dhoogoorr ya da Nyitting zamanları olarak kullanılır. Yamminga zamanlarından, insanların ölümü henüz bilmediği zaman olarak bahsedilir. Nyitting zamanlarını, insanların ateşi henüz kullanamadığı ve bu yüzden soğuktan titreyip eti çiğ yedikleri çok soğuk bir dönem olarak anlatır.

